

Kolinita ali leta bagubagunana Paulo ana lelelele

Walo bagubagunana

Paulo ana takikili labuina kalona mena ilau Kolinita taon bwaimwa Akaya polovinsi koina.* Ana paisowa Kolinita koina edeededena iyaele Buki Tabu Apositolo ali paisowa 18:1-16. Yo Kolinita iya taon lalakina yo ali bisinisi sibaibaiwa. Besiele tabe kokotomo sibaibaiwa ali kaba tapwatapwalolo yo wasana ilalaki mumugana ganawali koina. Paulo ana takikili yaiyonana koina ilaoma yanuwa Epeso koina yo ipaisowa bolime yaiyona. Saugana iya iyaele Epeso koina, kabo tomo tupwaliyao siya boda ekalesiya silaomaya Kolinita koina yo Paulo ana wasa siwolena polowe yo sibayanae tupwana iyaele itubuko ekalesiya kalona mena. Polowe tupwaliyao siwalo-masalagili bwaite besiele, ekalesiya siyakasa (1:10–4:21), ganawali mumugana itubu ekalesiya kalona mena (5:1-13), Guyau ana kekan sisibayanae (11:17-34) yo tupwaliyao siba toboita nige toloyoi ipapagan (15:12-33). Besiele tabe leta yabo ilaomaya Kolinita kolili na leta kalona mena Paulo sineliyan ginauli tupwaliyao kaiweli (7:1, 8:1, 12:1 yo 16:1). Kabo Paulo ali leta ilele yo ikabiyakaiweli ginauli bwainene kaiweli yo ali neli iyamaisali yo ali

* :: Polovinsi Akaya esana labuina Gilisi

wasa iwolegili yakato kabo kani ilau Kolinita koina igitaili (16:5-7).

¹ Yau Paulo, Yaubada ana nuwatu koina igite-sipwaiyau yo iyoganyau yaemala Yeisu Keliso ana apositolo. Yau yo kalakava Sositeni isaguiyau yo leta bwaite kalele,

² yo kayawasa ilaowa komiu Yaubada ana boda ekalesiya Kolinita koina kaiwemiu. Yaubada ipeimiu Yeisu Keliso koina komiu iya ana boda, yo iyoganmiu kwaemala ana tomoyao. Kabo komiu yo kai yo besiele dedei meuloili kolili meuloila tayogasae Yeisu Keliso koina, kaiwena iyamo ala Guyau.

³ Yakawanoi Yaubada Tamala yo ala Guyau Yeisu Keliso ali katekamkamna yo ali nuwadaumwali koina katemiyao siloyapowonli.

Paulo ana kawatoki Yaubada koina

⁴ Sauga meuloina yakawatoki Yaubada koina kaiwena Yeisu Keliso koina mulolo lalakina yo katekamkamna iyeliwako,

⁵ kaiwena iya ginauli namwanamwali meuloina iyeyawa kolimiu kabo ami edeedede yo tabe ami katai ilalaki.

⁶ Yo tabe yakawatoki yoi Yaubada koina kaiwena ama guguye kolimiu Yeisu Keliso kaiwena kwabenalan yo kwameliyan kabo kwatolo kaiwe.

⁷ Kabo Yaluyaluwa Tabuna ana yauya kolimiu nige yabo koina kwadedeva, komiu kwasanasana Yeisu ana pileyoima kaiwena.

⁸ Yeisu kani igite-kalatagimiu yo ikabi-yakaiwemiu kanasiga sauga ana kaba mwawasi

ana laomane koina nige kami yakewa yabo koina kaiwemiu.

⁹ Walo yawasosi sowasowana Yaubada tameliyan, iya iyoganmiu kabo Natuna Yeisu Keliso ala Guyau mekamikavao wakawaelieliyam.

Yakasa siyawatagiliko Kolinita ekalesiya kalona mena

¹⁰ Yagu tali toekalesiyayao, ala Guyau Yeisu Keliso esana mena yakawanoi kolimiu kamikavao mekamikavao nuwamiu kaigeda, na tabu kwayayakasamiu, yo yaluyaluwamiu yo ami nuwatu sitoyatoyawamo na mesabana kwayaboda kaigeda.

¹¹ Tomo tupwaliyao siya bwaimwana Kiloee ana nume kana tomiyayao silaoma yagu wasa siyeyama yakato wagamwapakiki.

¹² Tupwamiyao kwaba, 'Kai Paulo ana boda,' tupwamiyao kwaba, 'Kai Apolosa ana boda,' tupwamiyao kwaba, 'Kai Pita[†] ana boda,' yo tabe tupwamiyao kwaba, 'Kai Keliso ana boda.'

¹³ Gubesi, waginauli besiele yakato Yeisu kwayakasa? O nuwana yau Paulo yaboita kelose mena kaiwemiu? Yo yau Paulo esagu mena kwababitaiso? Nigele.

¹⁴ Yawasosi yakawatoki Yaubada koina kaiwena amokisamo nige tomo baibaiwamiu yayababitaisomiu bwaimwanamo Kilisipasi yo Gaiyasi,

[†] **1:12:** Pita esana labuina Sipasa

¹⁵ koinaele ami bodane luwana mena kisi yabo iba, ‘Yau Paulo esana mena yababitaizo, mwa koina yau Paulo ana boda.’

¹⁶ Oo kabo nuwagu mena isae, tabe Setepano me ana susuyao yayababitaisoli. Na tupwaliyao nuwagu imwatainagiliko nige sowasowagu yanuwatu-kalatagili.

¹⁷ Yeisu iyawasayau nige yakato tomo yayababitaisoli, na wasana namwanamwanamo yaguguyeyan. Nige nuwanuwagu yagu sonoga mena yaguguye na nuwanuwagu tomo Yeisu kana kelose wasana yo ana kaiwe kamnana silotonan. Tabu kelose wasana ana kaiwe kolili iya iyamala ginauli bwagabwaga.

*Keliso ana sonoga yo ana kaiwe ilaomaya
Yaubada koina*

¹⁸ Siya toyauyaule silalau boita kana kamwasa koina Yeisu ana boita kelose mena sikawamwakomwakota-yani kaiwena ali nuwatu wasanane bwaine yauyaule edeededena. Na kita talalau lebo kaiwena wasanane takawayawasosiyen yo tameliyan kaiwena Yaubada ana kaiwe kana lotonan talotonanako.

¹⁹ Besiele Buki Tabu beyabeyana ana walo-masala, ‘Siya tokataiyao ali sonoga kani yakeleg-waligwali yo tosonogao ali nuwatu yakausili.’

²⁰ Kabo gubesi siya tosonoga? Na gubesi siya bukiyao kana tokatai? Yo gubesi siya yanuwa yaulina kana towalo-sonogao? Tomo ali sonoga Yaubada ibui-keileliko siyamala ginauli bwagabwaga.

²¹ Na nige sowasowana kita tomo taboma ala sonoga mena Yaubada takatai kaiwena Yaubada

me ana sonoga inuwatui besiele. Na Yaubada ana nuwatu siya wasana namwanamwana simeliyan kani lebo silobai, wasanane tomo yanuwa yaulina sikawa-mwakomwakota-yani.

²² Siya tomo Yudiya nuwanuwali kilakilala bulibuli mena sigitai yo tomo Giliki siya nuwanuwali sonoga siloyai yo sibenalan na sisonoga.

²³ Na kai Keliso ana boita kelose mena wasana kayawasayan. Wasanane Yudiya ali kaba gamwapakiki yo siya nige Yudiya tem wasane sibenalan sikawa-yauyaule-yan.

²⁴ Na kita kolila tomeli Yaubada iyoganlako, nuwana Yudiya o nuwana nige Yudiya, Yaubada ana sonoga yo ana kaiwe siyaele Keliso wasana koina.

²⁵ Tomo tupwaliyao ali nuwatu yakato Yeisu ana boita kelose mena nige kana katai yabo, na iyamo Yaubada ana yauyaule isonogasosi kabo muli mena tomo ali sonoga. Besiele tabe tupwaliyao ali nuwatu yakato Yaubada ibelu kaiwena mwa Yeisu iboita, na iyamo Yaubada ana belu ikaiwesosi kabo muli mena tomo ali kaiwe.

²⁶ Yagu tali toekalesiyayao, kwanuwatu-kalatan tauna kona sauganane Yaubada iyoganmiu kwaemala kana tomeliwo. Nige tokatai kwababaibaiwa tomo manli mena, yo nige esamiyao silalalaki yo tabe nige towasawasa kwababaibaiwa.

²⁷ Bwagana tosonogao sikawa-yauyaule-yagila na iyamo Yaubada igitesipwaila na mesabana ala meli koina tosonogao me ali mwalimwaline. Bwagana tomo lalakili sikawa-ginauli-bwagabwagayagila na iyamo Yaubada igitesipwaila na mesa-

bana ala paisowa koina tomo lalakili me ali mwal-imwaline.

²⁸ Yo besiele tomo yanuwa yaulina Yaubada ana gitesipwa sikawa-ginauli-bwagabwaga-yagili na iyamo Yaubada igitesipwaili na mesabana siya tomo yanuwa yaulina yo ali gogo meuloina siya-mala ginauli bwagabwaga.

²⁹ Na nige sowana yabo Yaubada manna mena igagasa.

³⁰ Yaubada ibomamo iginauliyako kaiwemiu na kwamiyamiya Yeisu Keliso koina. Yeisu iya ala meli yaina mwa sowasowana Yaubada ikawa-sonosonoga-yagila yo ikawa-namwanamwa-yagila yo iyoganla ana tomoyao yakayakasisila kabo ilivasila ala naenaena koina.

³¹ Yo iyaele Buki Tabu iwalo-masalanako iba, 'Tem yaiya nuwanuwana igagasa, Yaubada ana paisowa koina igagasa.'

2

Yeisu ana boita kaiwena Paulo iguguyeyan

¹ Yagu tali toekalesiyayao, tauna kona yalaowa yo Yaubada wasana yaguguyeyan kolimiu, kwalobai yagu edeedede nige besiele todedeedede yo towalo-sonosonoga ali edeedede.

² Nige ginauli yabo yayakenayagimiu yagu miyamiyane koina kolimiu bwaimwanamo Yeisu Keliso ana boita kelose mena wasana kaiwena.

³ Saugana yagu yawatagiliwane kolimiu meyagu obelubelu, meyagu matausi yo besiele meyagu tabubu.

⁴ Yo saugana wasana namwanamwana yayakayakatai-yani yo yaguguyeyan kolimiu nige

walo-sonoga mena na nuwamiu yakoi. Na yagu guguyene kwabenalanako yo yagu paisowa kaba nuwapwanopwano tabe wagitailiko bwaimwa koina wakawa-yawasosi yakato kaiwene siya silaomaya Yaluyaluwa Tabuna ana kaiwe mena.

⁵ Na mumugagune koina mesabana ami meli meuloina kwapei ilau Yaubada ana kaiwe koina, na tabu walo-sonoga yo walo luviluvina koina.

Yaubada ana sonoga talotonan Yaluyaluwa Tabuna koina

⁶ Sonoga yawasosi Yaubada koina yawalowalo-masalan siya tomeli matumatuwali kolili. Bwaite nige yanuwa yaulina sonogana o nuwana toloinao kaikaiweli yanuwa yaulina mena kolili ilalaoma, kaiwena siya naga ali sonogane simwawasi yo sikwalalele.

⁷ Sonogane yawalowalowenne Yaubada koina ilaoma na iyamo miyamiya wadamna. Muli mena kabo Yaubada yanuwa yaulina iyamayale na inuwatuiyako sonogane koina kita ana wasawasa yo namwanamwana talobaiyako, na sauga bagubagunana koina sonoga bwaite Yaubada nige iyayamayale tomo kolili.

⁸ Na yanuwa yaulina kana toloinao meuloili nige sikakatai. Tem me ali katai, nige sowa-sowana Yeisu iya wasawasa Guyauna siyakelose.

⁹ Walo yawasosi, Yaubada ana sonoga nige iyayamayale tomo kolili besiele Buki Tabu ana walo bwaite iba, “Nige sauga yabo tomo sigigitai, nige sauga yabo sibebenalan yo nige sauga yabo tomo sinunuwatui tawae Yaubada

ikatububunanako siya analiyao simulolo koina kaiweli.”

¹⁰ Na sauga kabona Yaluyaluwa Tabuna ana paisowa koina sonoga miyamiya wadamnawa Yaubada iyamayaleyako kolila. Yaluyaluwa Tabuna ginauli meuloina ikatai, besiele Yaubada ana nuwatu didididiuna ikatai.

¹¹ Nige yabo sowasowana luwala mena ikatai kanakava ana nuwatu bwaimwanamo tomone iboma yaluyaluwana ikatai. Tabe besiele nige yaiya yabo Yaubada ana nuwatu ikakatai bwaimwanamo Yaubada Yaluyaluwana ibomamo ikatai.

¹² Kita yanuwa yaulina yaluyaluwana nige takakalai na Yaluyaluwa Yaubada koina ilaoma iyaele takalaiyako kolila, koinaele sowasowala Yaubada ana mulolo iyaele iyauyan kolila takataiyako.

¹³ Mwa koina Yaubada ana mulolo kayawasayan yo ama walo nige kakakalaiyama tomo ali sonoga koina na ilaomaya Yaluyaluwa Tabuna ana yakeyakenayan koina. Mwa koinaele Yaluyaluwa ana nuwatu kawalowen siya Yaluyaluwa Tabuna kolili imiyamiya.

¹⁴ Na siya nige Yaluyaluwa Tabuna sikakalai kateli mena nige sowasowana ginauline Yaubada koina ilalaoma nuwali idudulaiyan kaiwena kolili besiele yauyaule edeededena. Nige sowasowali kali dudulai sikataili kaiwena Yaluyaluwa Tabuna iyamo sowasowana kali dudulai iyamayaleli.

¹⁵ Na kita Yaluyaluwa Tabuna kolila imiyamiya sowasowana ginauli meuloina kali dudulai takataili. Na siya Yaluyaluwa Tabuna nige kolili

imiyamiya, nige yabo sowasowana ikataila yo iyamayale ala katai idudulai o tem nigele.

¹⁶ Kaiwena, “Nige yabo Taubala ana nuwatu ikakatai yo nige sowana iyakenayan koina.” Na kita Guyau Yeisu Keliso ana nuwatu iyaele kolila.

3

Yeisu Keliso ibomamo ala wauwau yawasosi

¹ Yagu tali toekalesiyayao, saugana beyabeyana yamiyamiya kolimiu nige sowasowagu yaedeede-kolimiu besiele komiu Yaluyaluwa Tabuna koina kwamatuwako. Na yagu edeedede kolimiu besiele siya yanuwa yaulina nuwatuna koina, besiele komiu melumelu waluwaluli Keliso kana katai kaiwena.

² Beyabeyana susumo mwa yaeyawa kwanuma na kan kolokololona nige yaeyawa kaiwena nige sowasowamiu. Besiele tabe sauga bwaite nige sowasowamiu wakan.*

³ Komiu kami koleya besiele yanuwa yaulina mumugana nuwanuwamiu lalakina kaiwena kalomagigili yo gamwapakiki siyaelemo kolimiu.

⁴ Koinaele mwa kwayakasa tupwamiyao kwaba, ‘Kai Paulo ana boda’ na tupwamiyao kwaba, ‘Kai Apolosa ana boda.’ Kwabenaliko ami nuwatune besiele siya tomo yanuwa yaulina ali nuwatu.

Yaubada ana tano

⁵ Yaiya Apolosa na yaiya Paulo? Kai yomai labuine topaisowamo. Ama paisowa Guyau isoian uloina uloina yo siya kolili kapaisowa

* **3:2:** Susu kana bui yakayakatai bigabigana yo kan kana bui yakayakatai polopolowena.

kabona kolili komiu ami nuwa-mayale iyawatag-ili mwa kwanuwabui.

⁶ Yau yagu paisowa Yeisu wasana yakumai katemiu mena na Apolosa ana paisowa suwekalatan bwaimwa kami kabiyakaiwe na Yaubada iya ana kaiwe mena wakin.

⁷ Koinaele tokuma yo tosuwe-kalatan kai tomo bwagabwaga na toyakiyakin ele mwa Yaubada ibomamo tatobalan yo tawaloseyan.

⁸ Tomone iya tokumane yo iya tosuwekalatanne ali paisowa uloili na iyamo ali paisowa yaina kaigeda. Yo kaigeda kaigeda maisana ikalai besiele iboma ana paisowa koina.

⁹ Kai kapaisowa-gogo Yaubada mekamakava, na komiu Yaubada ana tano yo tabe ana nume.

Yaubada ana nume

¹⁰ Yaubada ana katekamkamna iyeyama koliyau yo igitesipwaiyau yaemala ana tokabi nume besiele kabo yau tokatai Guyau ana mulolo mena wauwau yasepa yo tuki yayatololi. Yo koina kabo kaukavao tupwaliyao sinumenumekabi. Kabo ilonamwayagili ali paisowa kabikabi sigite-kalatan namwanamwai.

¹¹ Yaubada wauwau ikatububu nonowaiyako katemiu mena iya Yeisu Keliso. Koinaele kisi tomo yabo wauwau uloina ikalaiyama katemiu mena ipei.

¹² Tomo tupwaliyao tonume-kabikabi namwanamwa-sosili kabo wawali namwanamwali sikalaili, kasikasi yalayala yo kivin, kabo tukine koina nume sikabi. Tupwaliyao wawali naenaeli sikalaili mulumulu,

lalava, waisili tewali koina sinume-kabi, siya tokabikabi naenaeli.

¹³ Naga kabo sauga ana kaba mwawasi koina kaliyatenane koina tonume-kabi kaigeda kaigeda ali paisowa Yaubada iyamayale na tagitai, kaiwena sauganane koina Yaubada mayau wedowedolina mena kani igabu-tonagili tem ali kabikabi inamwanamwa o nuwana nigele.

¹⁴ Tem yaiya ana numene ikakabine nige iwewedoli iya kani maisana namwanamwana ikalai kaiwena me ana kalakisiye yo wawali matumatuwali kolili inume-kabi.

¹⁵ Na yaiya ana numene iwedoli iya ana kamkamna kani igabae-gaibui nige maisana kaiwena totoya mena wawali naenaeli kolili inume-kabi. Iya kani lebo ilobai na iyamo ana lebone besiele tomo yabo iyabubu-yawatagilima mayau kalapulupululuna koina isagenayawatagilima bwagabwagana.

¹⁶ Kwanuwatu-kalatan bwaite, komiu Yaubada ana Nume Tabu yo Yaluyaluwa Tabuna ana kaba miya.

¹⁷ Kabo tem tomo yabo Yaubada ana Nume Tabu isibayanae, Yaubada tomone kani isibayanaeyoi kaiwena Yaubada ana Nume Tabu iya tabu yo ipeisuwalan iya kaiwena. Yo numene iyaele mwa komiu.

¹⁸ Koinaele komiu kisi yabo ibomayoi imwakotayan. Tem yabo luwamiu mena ana nuwatu yakato iya ana sonoga ilalakisosi tomo manli mena ilonamwayan tem iboma esana ipei-lobiyen na mesabana kamwasane koina iyamala tosonoga yawasosi Yaubada manna mena.

19 Ilonamwayan iginauli besiele kaiwena yanuwa yaulina kana sonoga besiele nuwatu yauyaulena Yaubada manna mena. Kaiwena Buki Tabu iwalo iba, “Yaubada tosonogao iyakonaili sibomamo ali paisowa sonosonoga mena.”

20 Yo iwaloyoi iba, “Yaubada ikataiyako tosonogao ali sonoga nige uwena ipapagan, sonoga bwagabwaga.”

21-22 Koinaele tabu kwawawalo-gagasa kaigeda kaigeda ami tobagunao kaiweli. Tabu kwaba, “Yau tomo yan ana boda”, kaiwena tobaguna meuloili siya komiu kaiwemi, tem Paulo o tem Apolosa o tem Pita yo ginauli meuloina komiu kaiwemi, tem yanuwa yaulina, tem namwanamwa o tem boita o tem sauga bwaitete o tem sauga ilalaoma. Tobaguna meuloili yo ginauli meuloili komiu kaiwemi,

23 yo komiu Keliso kaiwena, yo Keliso Yaubada kaiwena.

4

Guyau iya paisowa kana togite-yakasa

1 Mwa koina kwanuwatuimai kai besiele Keliso ana topaisowa yo Yaubada ana nuwatu wadawadamna kana togite-kalatan.

2 Na topaisowa tem paisowa yabo sigitekalatan ilonamwayagili ali taubala ana loina simuliya.

3 Nige tawae yabo koliyau tem yagu paisowane kaiwena tomo sikawa-naenaeyan o sikawanamwanamwayan o nuwana komiu wakawa-naenaeyan o wakawanamwanamwayan. Yau tabe besiele nige sowana tawae yabo yawalowen nuwana yagu paisowane inamwanamwa o inae.

⁴ Yo yagu paisowa kana nae nige yakakatai, yo nige sowana kaiwena yawalo yaba, “Yau topaisowa namwanamwana.” Guyau ibomamo yagu paisowa kana nae yo kana namwanamwa igitegite-yakasa.

⁵ Kabo tabu kamikavao ali paisowa wakawa-naenaeyan o nuwana wakawa-namwanamwayan, kaiwena nige naga yatala kana sauga. Guyau naga ilaoma, kabo iya ginauli meuloina simiya wadam boniboniyai mena besiele tomo kateli mena nuwatuline kani ipei-yawatagilagili mayale mena. Kabo sauganane kita kaigeda kaigeda kala kawa-namwanamwa Yaubada iyeyama ala paisowane maisana.

Toekalesiya tabu sibomayoi esali sikekeleisinan

⁶ Yagu tali toekalesiyayao, yagu walo yapei yau te Apolosa kolimai kaiwena nuwanuwagu yasaguimiu. Nuwanuwagu wagitaimai kabo ami kamwasa besiele bwaite, ‘Tabu loinao kwalilikwaili.’ Koinaele nige sowasowana wagagasa kamikava yabo esana wakeleisinan na yabo esana kwapeiyatalu.

⁷ Gubesi, esamiu isaesosi tomo meuloili esali ilalaki-gabaegili? Gubesi, ami namwanamwa meuloina nige ilalaoma Yaubada koina? Tem ami namwanamwa ilaoma Yaubada koina, gubesi na kabo wagagasa?

⁸ Tomalaele ginauli meuloina sowasowamiu? Gubesi, namwanamwa meuloina koina wakalapowonko? Gubesi, kwalogabae-gimai yo kwayamala tobagunao lalakili? Na tem

kwayamala tobagunao lalakili, nuwana kai besiele kaemala tobagunao lalakili.

⁹ Na iyamo nige besiele. Kana koleya besiele Yaubada kai apositoloyao ipei-yatalumai yauli molosi mena. Kai kama koleya besiele siya toloinao siwalo kaboita yo kaemala kaba talata-lawasi boda manli mena yakato tomo meuloili yo aneloseyao meuloili simankulakulaimai ali kaba malu.

¹⁰ Keliso kaiwena tomo sikawa-yauyaule-yagimai na komiu sikawa-sanasanapu-wagimiu, kai kabelu na tomala komiu wakaiwe, kai nige kama yakasisi ipapagan na tomala komiu kami yakasisi ilalaki.

¹¹ Tauna kona yo kabona kaguliyam yo galomalai simagu, kama kaleko silotaitaigali, yo siunu-gwalagwalaimai yo nige ama kaba miya ipapagan.

¹² Kabomamo nimamai mena kapaisowa kaiwe yo kama sagu kalobaili. Yo saugana sikawa-naenae-yagimai kakawanoi kaiweli Yaubada koina na tem imuloloili yo saugana siyakamkamnamai na iyamo me ama kalakisiye yo me ama talam.

¹³ Yo saugana sisinalimai kai walo namwanamwana kolili kainali kayamaisa, kabo kai besiele niu bisina sitam-gabaen, yo besiele mosomoso tomo yanuwa yaulina manli mena sauga meuloina yo kanasiga kabona.

¹⁴ Walo bwaitete yalele na yayawasayawa nige yakato yauula-mwalimwalinemiu, nigele, na iyamo nuwamiu yawalo-yadudulai kaiwena komiu besiele natu-yawasosi-guwao.

¹⁵ Ilonamwayan yaginauli besiele kaiwena yau tamamiu kaigedamo. Bwagana Keliso koina kami togitekalatan sibaibaiwa, na iyamo yau Yeisu Keliso koina yaemala tamamiu, kaiwena tauna kona yau mwa wasa namwanamwana yakalaiyawa kolimiu.

¹⁶ Koinaele natuguwao yawalo kolimiu nuwanuwagu mumugagu kwamuliya.

¹⁷ Bwaite kaiwena mwa Timoti kani yayawasa ilalaowa iya besiele natu-yawasosigu yo iya Guyau ana topaisowa yawasosi. Yo mumugagu Keliso koina kaiwena kani iwalo-masalan kolimiu, kabo wakatai yakato yagu miyamiya yo yagu yakayakatai ekalesiya kolili dedei kaigeda kaigeda kolili sitoyatoyawa.

¹⁸ Tupwali luwamiu mena ali nuwatu yakato kani nige yalalaowa yagigitaimiu koinaele me ali gagasa.

¹⁹ Na sauga kikiunamo kabo yalaowa tem Guyau ana nuwatu besiele. Kabo togagasaone yagitaili yo ali walo yabenalan yo tabe ali kaiwe yagitai.

²⁰ Kaiwena Yaubada ana kaba loina nige tagigitai tomo ali walo koina, na ali kaiwe koina.

²¹ Koinaele tawae nuwanuwamiu? Meyagu munamunai yalaowa yakato yayokoiyagimiu o meyagu nuwabiga yo mulolo yalaowa? Kwabomamo kwanuwatu.

5

Ganawali mumugana itubuko ekalesiya kalona mena

¹ Wasa naenaena yabenalan yakato luwamiu mena tomo yabo iyaelemo iganaganawali,

tamana wainena mekanakava, sina mwakomwakotana. Mumuga bwaimwana inaesosi. Tomiya ganamuli nige toekalesiya dedei meuloina kolili nige siginaginauli yo mumugane sikawa-naenaeyan.

² Na gubesi mwa wagagasa? Sowasowana mumugamiune bwaimwana kaiwena kwamwal-imwaline yo kwavalam yo tomone bwaimwana ami bodane luwana mena kwatawoi iyawatagili, tabu imiyamiya ami bodane luwana mena.

³ Bwagana kagu mwayaga iyai kolimiu iyamo yagu nuwanuwatu kategu mena iyaele mekamikava, besiele yau tomo molosigu iyaele mekamikava. Koinaele tonaenaena bwaimwana Guyau Yeisu esana mena kana loina yawalowenako kolimiu.

⁴ Kana loina bwaite besiele, miya gogo wag-inauli yo yau yagu nuwatune mekamikava yo ala Guyau Yeisu Keliso ana kaiwe tabe iyaele mekalakava,

⁵ yo tomone iyawatagili ami boda kalona mena yo takabi-gabaen ilau Seitani nimana mena yakato yona isibayanae yauyaule maisana ilotonan na mesabana inuwabui na yaluyaluwana lebo ilobai Yeisu ana sauga pileyoima koina.

⁶ Komiu wagagasa na nige inanamwanamwa bwaimwana. Wakataiyako tem yisti kikiuna tapei pwalawa mena kani pwalawa meuloina isese. Yo kabo besiele tomo kaigeda ana pwanoli sowa-sowana ipanaisi kolimiu yo ami boda isibayanae.

⁷ Tomo naenaenane wagabaen besiele yisti naenaena wagabaen na wakabi-yakapwamiu

mesabana kwaemala boda waluwaluna, besiele pwalawa nige yisti koina sieebweli. Kaiwena Keliso iboitako kaiwela. Iya besiele sipi Yudiya siunuyamate ali mwalelikwa soina bolime kaigeda kaigeda kolili.

⁸ Yo saugana Yudiya mwalelikwa soina kanna sikan, pwalawa nige yisti koina sieebweli. Kabo kita mumugala tabu besiele mumuga beyabeyana, na pwanoli mumugana yo kamwasa naenaena tasikotanagili. Kita Yeisu ana leboila kaiwena tayaliyayayan mekanakava mumugala namwanamwana yo me ala walo yawasosi, kaiwena mumuga bwainene iya besiele pwalawa nige sieebweli yisti koina.

⁹ Tauna kona ami leta yaleleyawa yawaloba, ‘Tabu toganawali mekamikavao wakekelabilabin, kwasikotanagili.’

¹⁰⁻¹¹ Yaedeede siya boda ekalesiyamo kaiweli. Kaiwena siya nige tomeli siya simiyamiya yanuwa yaulina mena luwali mena toganawali yo tokewali yo tomankikiwasi sibaibaiwasosi yo simiyamiya dedei kaigeda kaigeda kolili, nige sowana tayabubu-gabaegili yo nige sowana tatawoili ali kaba loina koina. Nige yawawalo siya nige tomeli kaiweli, na yawalowalo boda yabo ekalesiya kolimiu luwamiu mena. Tem yabo kolimiu iya toganawali, toetalapili, tonumanuma, tomankikiwasi o tokewali o nuwana ipwalou kokotomo kolili tabu mekamikava kwamiyagogo yo tabu wakekekan toyawa.

¹²⁻¹³ Loina bwaitete komiu toekalesiya kaiwemi na siya nige tomeli nigele. Nige sowana yaloina kaiweli kaiwena naga kani kabu Yaubada

iyatalayagili. Koinaele toganawaline iya tonae-naena ami boda kalona mena kwamalimaliuwan iyawatagili.

6

Paulo Kolinita toekalesiya iyokoiyagili yatala mumugana kaiwena

¹ Tem yabo kanakava mekanakava luwamiu mena sigamwapakiki tabu silalau siya toyatala nige totapwalolo kolili. Kamwasane kamwasa naenaena. Sowasowana silau siya tapwalolo kana tobagunao kolili na wenowenone siyadudulai.

² Sowasowana bwaite wakatai, kita kani tomo yanuwa yaulina tayatalayagili sauga ilalaoma koina. Bwaimwana yatala lalakina kabo bwaite sauga yatala kikiuna besiele gamwapakiki sowasowana kwayadudulai.

³ Naga tabe besiele aneloseyao kani tayatalayagili. Koinaele me ala kaiwe na tem miyamiya yanuwa yaulina mena kana polowe yo kana wenoweno tayadudulaili.

⁴ Mwa tem wenoweno bwaite besiele siyawatagili kolimiu tawae kaiwena kwalawagili siya nige tomeli kolili na yakato siyadudulai?

⁵ Bwaimwa kamwasane waginauline ami kaba mwalimwaline. Sowasowana ami bodane luwamiu mena tobaguna yabo me ana katai wagitesipwai na tem ekalesiya ali gamwapakiki iyadudulaili.

⁶ Na mumugamiu yabo bwaite besiele. Tomeli yabo ilau kanakava totapwalolo ipei yatala koina

yo siya toyatalaone siya nige tomeli Yeisu koina. Bwaite nige idududulai.

⁷ Komiu ami tali toekalesiyayao kwapeili yatala koina, koinaele kana katai besiele komiu kwabeku, Keliso ana kamwasa nige kwamumuliya. Tem totapwalolo yabo imwakotayagimiu yo ami gogo ikewali ana mwakota koina ilonamwayagimiu ana pwanoli kwanuwatu-pwaiki yo me ami nuwadaumwali.

⁸ Na iyamo komiu, bwagana ami tali toekalesiyayao siya kamikavao, kwamwakota-yagili yo wakewali kolili.

⁹⁻¹⁰ Kwabenali, tonaenaeli nige sowasowana Yaubada ana kaba loina silobai yo silusae koina. Tabu nuwamiu ipwapwanopwano. Walo yawasosi, siya nige tomeli yo siya sipwalou kokotomo kolili yo siya tatao ali tali tatao mekalikavao sikenokeno yo tokewali yo siya ali wasawasa simeliyan yo tonuma yauyaule yo toetalapili, yo tabe tomankikiwasi nige sowasowana Yaubada ana kaba loina koina silusae.

¹¹ Tauna kona komiu besiele tupwamiyao mumuga bwainene koina kwamiyamiya. Na kabona Yaubada ideulimiu ala Guyau Yeisu Keliso kwasinena mena yo itabuimiu na mesabana Yeisu esana mena yo Yaluyaluwa Tabuna koina kwaemala ana tomoyao yo ikawa-namwanamwayagimiu.

Yomiu kwayapaisowa-yadudulai Yaubada ana wasawasa kaiwena

¹² Tem tomo yabo iwaloba, 'Ginauli meuloina sowasowagu yaginaulili, nige kaba kausi kolyau,' kani kainana yayamaisa bwaite besiele. Walo

yawasosi sowasowana taginaulili na iyamo kamwasa tupwaliyaone kaba silae yo kaba pan kolila.

¹³ Yo tem tomo yabo iwaloba, ‘Kan diyala ilonamwayan’ kani kainana yayamaisa bwaite besiele. Yaubada kan yo diyala kani ikelegwaligwalili kaiwena siya nige tomiya-mamalawe. Yola tayapaisowa Yaubada kana tobali kaiwena yo Guyau yola igitekalatan. Nige sowana tawaloba, ‘Yola ganawali ilonamwayan.’

¹⁴ Yaubada ana kaiwe mena kani ikeleyatolola boita mena besiele tauna kona natuna ala Guyau Keliso ikeleyatolo boita mena.

¹⁵ Wakataiyako yomiune Keliso yona wauna. Gubesi, sowasowana Keliso yona wauna yabo takalai tayapatu sine ganaganawalina koina? Nigele, nigele molosi.

¹⁶ Wagitai. Temga yaiya na sine ganaganawalina mekanakava sikeno, siya situbwe kaigeda siyamala kwapi kaigeda besiele Buki Tabu ana walo-masala, “Siya siyamala kaigedamo buluma yo kwapi kolili.”

¹⁷ Na tem yaiya Guyau mekanakava situbwe kaigeda besiele tabe yaluyaluwali kaigedamo.

¹⁸ Koinaele ganawali kwasikotanan yo kwayabubu-gabaen kaiwena ganawali kana nae pwanoli tupwaliyao kali nae ilalaki-gabaegili. Walo yawasosi iyamo inaesosi. Iya iganawali iboma yona isibayanae Yaubada manna mena.

¹⁹ Kwanuwatu-kalatan yomiune iya Yaluyaluwa Tabuna ana Nume Tabu, iya ilaomaya Yaubada koina yo katemiu mena imiyamiya. Koinaele nige sowasowana kwaboma kwaloina-

yagimiu na Yaubadamo iloina-yagimiu.

²⁰ Kaiwena iyamaisa-yavivila-yagimiuko maisa lalakina koina kabo yomiu kwayapaisowaili na tem Yaubada kwawaloseyan.

7

Kasole kana loina kaiwena

¹ Tauna kona yagu leta kwaleleyama yo kwaneli kasole kaiwena. Ee bwaite kabo yawalo-masala kolimiu. Tem tau yabo imiya-kwasikwasiki bwaimwana inamwanamwa.

² Na iyamo kaiwenaele ganawali nuwatuna ilalaki isasae koinaele tem tau kaigeda kaigeda ilonamwayan ikasole na mewainena. Tabe besiele sine kaigeda kaigeda ilonamwayan tem ikasole mewainena.

³ Walo bwaite yagu yanuwapei tokasole kaiweli. Tem tokasole sine nuwanuwana wainena tau mekanakava sowasowana italam yo mekanakava sikeno. Besiele tau tem nuwanuwana wainena sine mekanakava sikeno sowasowana italam yo mekanakava sikeno, tabu yona inunuwai wainena koina.

⁴ Tokasole sine nige iboma yona iloloinayan na wainena tau iya iloinayan, besiele tau nige iboma yona iloloinayan, na wainena sine iya iloinayan.

⁵ Tabu yomiu kwanunuwaili wainemiyao kolili na wakenokeno-suwala. Na tem ami nuwatu kaigeda ee sowasowana wakeno-suwala kaliyate yo boniyai isa besiele na mesabana kwayatabuimiu kawanoi kaiwena Yaubada koina yo muli mena tabe kabo wakeno-toyawa yoi. Na tabu kwamimiya-suwalasosi kisi Seitani ana woya mena itonagimiu yo kwabeku ganawali

koina kaiwena lotonan wadawadamna ikaiwe kolimiu.

⁶ Bwaite yayanuwapeimiu na tem yaiya kowa nuwanuwam kasole inamwanamwa. Na tem nigele ee tabe inamwanamwa. Nige yakato yawalo-kalakalaimiu na mesabana meuloimiu wakasole.

⁷ Koliyau miya kwasikwasiki kamwasa namwanamwasosina, yagu miyamiya besiele. Tem kamwasane meuloimiu kwamuliya inamwanamwa na iyamo kaigeda kaigeda kala yauyauya uloina uloina Yaubada iyelima kolila tupwamiyao wakasole na tupwamayao kamiya-kwasikwasiki.

⁸ Komiu kwasikwasiki yo tabe komiu kwabukwabuli ilonamwayagimiu tem kwamiya-kwasikwasiki. Yau tabe nige wainegu ipapagan.

⁹ Na tem lotonan wadawadamna ikaiwesosi kolimiu yo nige sowamiu wakalakisiye-gabaen ee besi na wakasole, kisi lotonan wadawadamnane isae-pwaikimiu na isibayanaemiu.

¹⁰⁻¹¹ Na yawaloyoi kolimiu komiu tokasole sine yo tau tabu inawase. Bwaite Guyau ana loina besiele. Na iyamo temga sine iinawase ilonamwayan imiya kwasikwasiki, tabu tau yaboyoi ikakasolanan kaiwena tem sinene ana nuwatu ibui sowasowana ipileyoi wainena tau koina silo-labinyoi. Tabe besiele tokasole tau tabu wainena sine iinawaseyan.

¹² Walone bwaite tomeli kaiweli siya waineliyao nige simemeli. Nuwatune bwaite ilaomaya yau koliyau, nige ilalaoma ala Guyau koina. Tem yaiya kowa tau na wainem sine nige imemeli Guyau

koina yo wainem iyaliyaya ami kasolene kaiwena tabu kuiinawaseyan.

¹³ Besiele kowa tabe sine tem wainem tau iya nige imemeli Guyau koina na wainem iyaliyaya ami kasolene kaiwena tabu kuiinawaseyan.

¹⁴ Yawalo besiele kaiwena taune iya nige tomeli yabo na iyaele Yaubada ana mulolo kalona mena imiyamiya kaiwena wainena sine ana meli koina. Besiele tabe sinene iya nige tomeli yabo na iyaele Yaubada ana mulolo kalona mena imiyamiya kaiwena wainena tau ana meli koina. Tem yagu walo nige idududulai natuliyao siya melumelu naenaeliyao Yaubada manna mena. Na iyamo nigele. Mwa koina Yaubada natuliyao ikawakapwakapwa-yagili.

¹⁵ Tem kowa tomeli na wainem sine o tau iya nige tomeli yabo, na nuwanuwana iinawaseyagiwo ukwabigabaen ilau, tabu ukwakabikalatan o kununuwai, kaiwena Yaubada nuwanuwana tamiya-daumwali na tabu miya yokoyoko.

¹⁶ Na tem wainemne nuwanuwam ukwabikalatan o kunuwai, na gubesi kani am yaduyadudulaina? Nige ukwakatai yo nige sowasowam wainemne kusagui na inuwabui na lebo ilobai.

¹⁷ Ilonamwayan tem tomo kaigeda kaigeda luwamiu mena imiyamiya besiele saugana Yaubada iyogan. Kaiwena ala paisowa isoian kolila yo kolili tapaipaisowa yo tamiyamiya-yagili. Bwaite yagu yakayakatai boda ekalesiya kaigeda kaigeda dedei meuloina kolili.

¹⁸ Tem yaiya kowa Yudiya ali kilakilala nigwenigwe mumugana ukwalaiyako yo muli mena

kabo kunuwabui yo Yeisu Keliso kumeliyan tabu kunuwanuwatusosi kaiwena nige tawae yabo. Na tabe tem nige sininigwaiwo, na kunuwabui Yeisu Keliso koina kisi kulau sinigwaiwo, besi.

¹⁹ Kaiwena nigwenigwe nige ginauli lalakina besi, ginauli lalakina ele mwa Yaubada ana loinao kali muliya yo kali obigai.

²⁰ Tauna kona toisabo paisowa koina kumiyamiya na Yaubada iyoganwo bwaimwa paisowane koina kumiyamiya.

²¹ Tem beyabeyana kowa tomo panpanna yabo kabo Yaubada iyoganwo yo kunuwabui tabu me am nuwa-polowe kam panne kaiwena. Na tem am sauga namwanamwana kulobai kotonan kaiwe tem sowasowana kuyamala tomo livalivasina yo kupaisowa besiele.

²² Yo tomone iya topaisowa panpanna yo Guyau iyogan iya iyamala tomo livalivasina Guyau manna mena kaiwena Guyau ilivasiyako pwanoli mumugana koina. Na tomone iya tomo livalivasina yanuwa yaulina mena yo Guyau iyogan iya iyamala Keliso ana topaisowa panpanna.

²³ Yeisu Keliso iyamaisa-yavivila-yagimiuko maisa lalakina koina tabu kwayayamala topaisowa panpanna taubala yabo koina.

²⁴ Koinaele eliyamwao, tabuyo ami miyamiyaone bwaimwana kwasisinalili o kwasisikotanagili, kaiwena saugana Yaubada iyoganmiu yo kwameli yo kaba miyaone sowasowana kolili kwamiyamo yo Yaubada iya mekamikava.

Kwasikwasiki kali loina

²⁵ Guyau nige loina yabo iyeyeyama siya vesala waluwaluli kaiweli, na iyamo Guyau ikatekamkamna-yagau yo nuwatu yawasosina iyeyama kolyau yo yawalo-masalan.

²⁶ Bwaite saugane sauga polopolowena nae meuloina siyawatagili. Koinaele tem yaiya imiya kwasikwasiki besi imiyamo tabu ikakasole.

²⁷ Kowa tau kasokasolem kumiya-obigamo me wainem na tabu inawase kamwasana kuloy-aloyai. Na tem kowa tau kwasikwasiki tabu kasole kuloloyai.

²⁸ Tem kowa kilakai na ukwasoleko nige kulolopwano. Besiele tem kowa vesala yo kilakai yabo ukwasolanan nige kulolopwano. Na iyamo tem ukasole polowe sibaibaiwa kani kwalobaili, nige nuwanuwagu polowene siyawatagili kolimiu.

²⁹ Yagu tali toekalesiyayao, yagu walo kana dudulai bwaite besiele. Sauga ikubwaoliko, koinaele sauga kabona yo talalau manla mena siya tokasole tatao ilonamwa-yagili yawasili sitalamwagili Guyau koina tem tagitaili siya besiele kabo nige waineliyao ipapagan,

³⁰ na siya sivalam koyasili ilonamwayagili tem siya nige besiele sivavalam na siya siyaliyaya ilonamwayagili tem siya besiele tonuwanae yo tabe siya togimwala besiele tobubutuma ali wasawasa meuloina sitalamwan Yaubada kaiwena.

³¹ Yo tabe siya yanuwa yaulina gogoliyao siya-paisowaili ilonamwayagili tem sinuwanuwatu ali gogone nige ginauli yawasosi kaiwena yanuwa yaulina tamiyamiya koina kikiunamo imwawasi.

³² Nige nuwanuwagu ami nuwanuwatune siyapolowemiu. Iya kwasikwasiki inuwanuwatumo Guyau ana paisowa kaiwena, nuwanuwana ipaisowa besiele Guyau ana nuwatu.

³³ Bwagana tau tokasole nuwanuwana Yaubada ana paisowa ipaisowai na tabe nuwanuwana lalakina tem wainena ikabi-yaliyayayan. Kabo inuwanuwatusosi yanuwa yaulina gogoliyao kaiweli kabo muli mena Yaubada ana paisowa. Koinaele mwa nuwatune labuine sietabetabe.

³⁴ Vesala iya ana nuwatu matumatuwana o nuwana sine matuwana iya kwasikwasiki sauga meuloina sinuwanuwatumo Guyau ana paisowa kaiwena. Yoli yo yaluyaluwali sitalamwagili Guyau koina. Bwagana sine tokasole nuwanuwana Yaubada ana paisowa ipaisowai na tabe nuwanuwana lalakina tem wainena ikabi-yaliyayayan. Kabo inuwanuwatusosi yanuwa yaulina gogoliyao kaiweli kabo muli mena Yaubada ana paisowa. Koinaele mwa nuwatune labuine sietabetabe.

³⁵ Walo-masala bwaitete yawalowen yakato yasaguimiu na nige yakato lolina polopolowena yaeyawa kolimiu. Na Guyaumo ana paisowa waginaulti yawasimiu meuloina kolili, na tabu ginaulti yabo ikakausimiu.

³⁶ Tem tomo yabo ana nuwatu nuwanuwana kana kawakawalulu sinene ikasolanan kaiwena kana lotonan nige sowana ikalakisiyeyan ilaulau sowasowana ikasolanan, nige kana naenaena yabo.

³⁷ Na tem tomone ana nuwatu ipeiyako yo ibomamo iloina yo sowasowana kana lotonan

ikabi-kalatan yo ikalakisiyeyan yakato tabu kana kawakawalulune ikakasolanan kamwasane bwaimwana tabe inamwanamwa, nige kana naenaena yabo.

³⁸ Tem tomone kana kawakawalulune ikasolanan inamwanamwa. Na tem nige ikakasolanan bwaimwana inamwanamwasosi.

³⁹ Na tem yaiya sine wainena tau iyaele, kisi iinawaseyan. Tem taune iboita sinene iyamala sine livalivasina, sowasowana iboma iloina ikasoleyoi na ilonamwayan taune iya tomeli Yaubada koina ikasolanan.

⁴⁰ Na yau yagu nuwatu bwaite besiele. Tem nige ikakasoleyoi bwaimwana inamwanamwa molosi. Na yanuwatui bwaite Yaluyaluwa Tabuna ana yanuwapei koliyau nuwatu bwaite kaiwena.

8

Buluma siwoleolena kokotomo kolili kaiwena

¹ Tauna kona yagu leta yabo kwaleleyama kwaneli kwaba, “Gubesi bulumane tomo siwoleolegili ali yaubadao kokotomo kolili. Sowasowana tomeliwo koina sikekan o nigele?” Koinaele ami neline yayamaisa bwaite besiele. Meuloila me ala katai na iyamo tabu tanunuwasaesosi ala kataine kaiwena. Sowasowanamo kalakavao tamuloloili kate yawasosila mena, kaiwena katai iya nige ginauli lalakina besi.

² Koinaele tem yaiya iba, ‘Yau tosonoga yo meuloina yakatai yawasosi,’ bwaimwana iya naga molosi.

³ Na tem yaiya Yaubada imulolo koina, yo Yaubada ikatai tomone iya ana tomo.

⁴ Kabo yagu nuwatu bulumane siwoleolegili kokotomo kolili kaiwena kani yawalowen kolimiu. Kokotomo siya yaubadao mwakomwakotali, nige ginauli yawasosi. Yaubadane kaigedamo iya toyamayale.

⁵ Tomo ali nuwatu bwagabwaga kolili siwalo yakato yaubadao gwauli bulibuli mena yo yanuwa yaulina mena.

⁶ Na kita Yaubada kaigedamo tameliyan iya meuloila Tamala yo iya koina Yeisu Keliso takatai ala Guyau kaigedamo yo kita ana tomoyao yo ginauli meuloili iya nimana mena iyamayaleli.

⁷ Toekalesiya tupwalao ala meli matu-matuwana Yaubada kaiwena. Na ekalesiya tupwaliyao nige sikakatai yakato kokotomone siya ginauli mwakomwakota kaiwena tauna kona sipwalopwalou kokotomone kolili yo bulumane siwoleolena kolili. Sauga bwaite tem bulumane sigitai nuwali mena isae yo sikilala yakato bulumane kokotomo kali. Kabo ali nuwatu bulumane kani ikabiyabikili.

⁸ Tem bulumane tupwana takan o tem nigele bwaite Yaubada manna mena nige tawae yabo. Kaiwena bulumane nige sowana ikalaila talau Yaubada salina mena.

⁹ Na iyamo wagite-kalatagimiu ami kekanne kolili kisi toekalesiyao siya ali katai kubwakubwana yo belubeluli kwawoya-pwanolili.

¹⁰ Tem kowa me am katai yakato kokotomo nige Yaubada yawasosi yo siya nige ali kaiwe ipapagan inamwanamwa. Na iyamo gubesi tem kamkava tobelune yabo igitaiwo kulau kokotomo

kana nume tapwalolo koina yo bulumane ukwan? Kani iginauli besiele kowa.

¹¹ Mwa koina am kataine koina kamkava belubeluna kuwoya-pwanoli. Na kunuwatu-kalatan Keliso iboita kamkavao belubeluliyao kaiweli.

¹² Sauganane kamkavao tobelu kuwoya-pwanolili am kataine koina yo ali katai kubwakubwana kwasibayanae bwaimwana am pwanoli lalakisosina Yeisu Keliso manna mena.

¹³ Tem kan yabo yakan na kamwasane koina yagu tali toekalesiya yawoya-pwanoli kani yawaloyameli besiele, “Bulumane kani nige yakakanyoi” kisi yagu tali toekalesiya yawoya-pwanoli.

9

Walo yawasosi Paulo iya Yaubada ana tosagenawasa

¹ Yau tomo livalivasina yo ala Guyau Yeisu Keliso ana tosagenawasa kaiwena ikawa-apositolo-yagau saugana yagitai manigu mena. Kabo wasana yaluwewasayani kolimiu yo kwanuwabui. Walo yawasosi yagu paisowa uwenaeele mwa komiu.

² Bwagana tomo tupwaliyao siwalo yau nige apositolo besi na iyamo komiu ami nuwabui uwena iyakenayagimiu yakato yawasosi yau Guyau ana apositolo yabo.

³ Na siya kagu tokawanaena bwaite sauga kani kainali yayamaisa kolili.

⁴ Kai ilonamwayagimai tem kan yo waila kakalai ama paisowane kaiwena.

⁵ Gubesi, sowasowana kai me wainemayao siya tomeli katakikili besiele Pita yo apositoloyao yo Guyau kanakavao siginauli na tem komiu meuloimai kwasaguimai kan yo waila kaiwena?

⁶ Nige idududulai tem sauga meuloina yau yo Banabasi kapaipaisowa na kama sagu nige kalolobai bwaimwanamo tawae kabomamo kakalai ama kaiwe mena. Na toluwewasa tupwaliyao kali sagu silobalobai kolimiu.

⁷ Naga kwanuwatui. Na yaneli kolimiu, tokaleya solodiya toweya koina kana sagu ilaolomaya? Ibomamo nimana mena? Yagu neli labuina, tem tomo tano ikumai, gubesi, sowasowana uwena koina ikekan o nigele? Yagu neli yayionana, tem tomo yabo ana polo gwauli, sowasowana yabo iunui yo koina ikekan o nigele?

⁸ Nuwatune yawalowen nige ilalaomaya tomo ali nuwatu mena na iyaele Mosese ana loina koina.

⁹ Iwalo iba, 'Saugana bulumakau kwayapaisowai witi iutugaogaoli yo uwe isalulugwaligwali tabu gamwana kupapan-kausi yo ana paisowa maisana koina ikekan.' Gubesi, bwaite bulumakau kaiwena Yaubada iwalowalo? Nigele.

¹⁰ Kai topaisowao kaiwemai bwaite Yaubada iwalowalo. O, kai kaiwemai lelelele bwaimwana iwalo-masala. Mwa iyakenayagila saugana tem togiyagiyali igiyali yo tokuma ikumakuma sinuwatui yakato kani kali sagu ilaomaya ali paisowane uwena koina.

¹¹ Tem kai Yaubada ana walo meyawasina kakumai katemiu mena ilonamwayagimiu komiu kwasaguimai kwapimai kana sagu koina,

bwaimwana ama paisowa uwena.

¹² Topaisowa tupwali sowasowana kali sagu ilaomaya kolimiu na kai sowasowa-molosina komiumo kwasaguimai.

Na iyamo nige sauga yabo kawawalo besiele. Na polowe meuloina kakalakisiyeyan kaiwena nige nuwanuwamai Keliso wasana kaiwena na kaba kausi kaginaulti kisi tomeli kasibayanaeli.

¹³ Wakataiyako Yudiya mumugali Nume Tabu Yelusalema koina. Topwaoli yo kali tosagu sauga meuloina kali sagu silobalobai Nume Tabu koina. Kali ali kaba lobinaele mwa pwaoli kannu koina.

¹⁴ Guyau ana lolina bwaite besiele, yakato wasana kana toluwewasayao kali silobai siya wasa namwanamwana sibenalan yo sinuwabui kolili.

¹⁵ Sowasowagu yawalo kwapaisowai besiele na iyamo nige sauga yabo yawawalo yakato waginaulti, na bwaite besiele yagu lelelele nige nuwanuwagu kami lolina yapei na kwasaguiyau. Besi imiyawa. Nuwanuwagu naga tem yaboita. Na yau kaba gagasa kaiwena nige sauga yabo yawalo kwasasaguiyau. Mwa koinaele yau kaba gegasane tabu iyamala ginaulti bwagabwaga.

¹⁶ Yaubada yagu paisowa bwaite iyeyama iba, 'Wasana namwanamwanamo kuluwewasayan' na nige yakato tomo sitobalanagau yo yapaisowa. Na tem yasikote, kategu yau, polowe kani lalakisosina yalobai.

¹⁷ Tem yaboma yagu nuwatu yo paisowane yaginaulti, sowasowagumo maisagu ipagan. Na iyamo nige yaboma yagu nuwatu besi, iyamo

Yaubada paisowane iyeyama kolyau yagitekalatan.

¹⁸ Koinaele maisa tawatawaena kani yakalai? Maisagu bwaite besiele. Yayaliyaya kaiwena wasana namwanamwana yayauya bwagabwagai tomo kolili, nige sauga yabo yawalo sisasaguiyau yagu paisowane maisana kaiwena. Bwai maisagu ele yaliyaya.

Paulo ana talam paisowane kaiwena

¹⁹ Yau nige tomo yabo ana topaisowa panpanna besi, na yatalamwagau yo yaemala tomo meuloili ali topaisowa panpanna mesabana tomo meuloili yayanuwabuili.

²⁰ Na tomo Yudiya Mosese ana lolina yaulina mena simiyamiya. Kabo saugana tem yapaisowa Yudiya luwali mena, mumugagu besiele Yudiya mumugali kaiwena nuwanuwagu Yudiya yayanuwabuili. Tabe kagu koleya besiele yau Mosese ana lolina yaulina mena yamiyamiya kaiwena nuwanuwagu yakalailima. Na iyamo yau nige yamiyamiya Mosese ana lolina yaulina mena.

²¹ Yo tabe siya nige Yudiya yo Mosese ana lolina nige sikakatai yamumuga besiele siya mesabana yakalailima, na iyamo kagu lolina Keliso koina nige sowana yalikwai.

²² Na tabe siya ali meli belubeluli yamumuga besiele siya yo yamanasamwagili mesabana yakalailima. Tomo uloili uloili mumugali yamanasamwan kaiwena nuwanuwagu kamwasa uloina uloina yatonan yakato tomo tupwana yakalailima Keliso koina yo leboili silobai.

23 Bwaite yagu paisowa wasana namwanamwana kana kabiyalalaki kaiwena, koinaele komiu yo yau nuwanuwagu Yaubada ana mulolo talobai.

Tomeliwo ilonamwayagili tem sisagena kaikaiwe maisa miyamiya yaina kaiwena

24 Wakataiyako sarena kawalakwa mumugana, meuloili sisagena na iyamo luwali mena tosagena kaiwe kaigedamo kani maisa namwanamwana ikalai. Koinaele komiu tabe wakepate yo kwasagena kaikaiwe me ami nuwatu kani maisana namwanamwana wakalai.

25 Siya tosagena kawalakwa meuloili sitonatonan yoli siyamwasalili yo sikabiyakaiweli. Ali tonan kaiwene koina mesabana maisana namwanamwana sikalai, maisane kaba gagasamo yo sauga kubwakubwanamo na ikwalalele. Na iyamo kita takepakepate maisa yawasosi kaiwena, bwaimwana miyamiya yaina.

26 Bwaite kaiwena mwa yasagena kaikaiwe yo yakepate lalakina na tem kaba sarena-lopei yalobai, nige yasasagena-tagetagela. Yo yapaisowa mekate-yawasosigu besiele topwaiti yabo ikaleya yawasosi, na nige nimana iulaula bwagabwagaili.

27 Yo yogu meuloina yanuwai yaloina-kaiweyan, nige yatatalamwan nuwatu bwagabwaga kolili. Nige yakato wasana namwanamwana yaolena-panaisan kalakavao kolili na sitolo sisagena na yau yasagena-lopei. Nigele, yau tabe besiele yatonan kaikaiwe na mesabana kaba sarena-lopeine yalobai na maisagu yakalai.

10

Kaba gite takalai Isileli wasali koina

¹ Kaukavao kwanuwatu-kalatan tubulao Itipita silogabaen yo Yaubada yaloyaloi mena ibagunayagili, ali kamwasa iginauli na kalita Balabalagiyana silopanaisi.

² Yo sowasowana tawaloba, ‘Sauganane koina yaloyaloi yo kalita kolili ali bhabitaiso silobai yo siyamala Mosese kana tomuliyayao.’

³ Besiele tabe Yaubada kan bulibuli mena iyawasayama meuloili koina sikekan.

⁴ Yo Yaluyaluwa wailana iyadidiyawatagilanama veku koina meuloili koina sinuma. Vekune iya Keliso, yo iya mekalikava silolo-toyatoyawa.

⁵ Na iyamo Yaubada nige iyayaliyaya mumugaline kaiwena. Koinaele sibaibaiwasosi siboita ule mena yo yoli sipulu-bwagabwagaili dedei kaigeda kaigeda kolili.

⁶ Na siya ala kaba gite mwa tabu naenaena tasasamalului sosi.

⁷ Yo tabe tabu tapwalopwalou kokotomo kolili besiele siya tupwaliyao ule bwagabwaga mena sipaipaisowai. Buki Tabu iwalo-masalan iba, “Tomoliyaone simiyasio yo sikekan sinuma yo sitolo mumugana naenaena siginauli.”

⁸ Tabu ganawali mumugana tapapaisowai besiele siya tupwaliyao siginaginauli. Mwa koinaele kaliyate kaigeda kalona mena tuwenti tili tausana siboita.

⁹ Tabu Guyau tatotonan kaiwena me isa ala okwatakata kolili ikalakisiye besiele siya

tupwaliyao siginaginauli, mwa koinaele weso siyawatagilima siletaili yo siboita.

¹⁰ Yo tabu taetaetalapili besiele siya tupwaliyao tauna kona Mosese sibalabala-mumuwan, mwa koinaele Yaubada boita kana anelose iyawasayama kolili iunuili siboita.

¹¹ Ginauline bwaimwana siyawatagiliko kolili kita ala kaba gite. Yo wasana lelelelena Buki Tabu mena yo kita sauga bwaite ana kaba mwawasi koina tamiyamiya, tayasili na tabu tagiginauli besiele siya.

¹² Mwa koinaele kolimiu temga yaiya inuwatui iya itolo kaikaiwe ilonamwayan igitekalatan kisi ibeku.

¹³ Kaiwena kaba tonanne kulobalobaine besiele meuloila talobalobai. Ilonamwayagila Yaubadamo tameliyan kaiwena Yaubada nige itatalam yakato kami woya ami kaiwe ilalaki-gabaen. Koinaele tem woya kwalobai, Yaubada iya kani isaguimiu yo kaba lebo iyakenayagimiu, yo koina kami woya wakaiwe-gabaen.

Kokotomo tamiya-dagedagela-yagili

¹⁴ Koinaele yagu eliyamwao namwanamwali, kaba tapwalolo kokotomoyao kwasikotanagili.

¹⁵ Yaedeedede kolimiu yakato komiu tokatai kabo sowasowana yagu walone bwaite kaiwena kwanuwatu-yakasa.

¹⁶ Kaiwena tem sakalameni kana komwa takalai takawatoki Yaubada koina yo tanuma bwaimwana kana katai besiele kita kaiwela Yeisu kwasinenane ididi. Yo beledi takalai tatabekivikivi saugana takan, kana katai besiele kita

Yeisu Keliso yona italamwan kaiwela. Paisowane koina takelabilabin. Besiele, wa?

17 Beledine kaigeda koina takekanne bwaimwana kana katai besiele bwagana tabaibaiwa meuloila tamiyamiya Keliso yona kaigeda koina.

18 Naga tomo Isileli mumugali kwanuwatui. Saugana ali pwaoli sikalai silau sipwaoli Yaubada koina, kabo pwaoline sowaliliyao kolili sikekan, yo bwaimwa koina Yaubada ikalaili mekanakavao sikelabilabin. Bwaine besiele tem bulumane sipei kokotomo kolili takalai takan, kita kokotomo takelabilabin-yagili. Nige inanamwanamwa.

19 Nige yakato yaba, 'Kokotomo siya yaubada yawasosi.' Yo nige yaba, 'Buluma bwainene kokotomo kolili sipwaoliyagili siya kan uloi molosili kan meuloili kolili.'

20 Na yagu walo kana dudulai bwaite besiele. Na siya Yaubada nige sikakatai na koina sipwaoli bwaimwana yaluyaluwa biki kolili sipwaoli, nige sipwapwaoli Yaubada koina. Yo nige nuwanuwagu mekamikavao yaluyaluwa biki wakelabilabin.

21 Nige sowasowana sauga kaigeda koina wain kwanuma Guyau kana komwa koina yo tabe dimoni kali komwa koina kwanuma, bwaimwa siya sipwaoli kokotomo kolili. Besiele tabe nige sowana sauga kaigeda koina beledi Guyau kana gaeba koina wakekan na tabe wakekanyoi dimoni kali gaeba mena.

22 Gubesi, nuwanuwamiu Guyau kwaula-munamunai? Yakato ami kaiwe besiele iya ana

kaiwe?

*Ilonamwayagila tem ginauli meuloili taginaulili
Yaubada ana wasawasa kaiwena*

²³ Tupwamiyao kwawalo kwaba, “Nige kaba kausila ipapagan, sowasowana ginauli meuloili tapaisowaili.” Na yau yawaloba, “Nige yakato ginauline meuloili sisaguila na tanamwanamwa, nige ginauli meuloili toekalesiya ala meli ikak-abiyakaiwe.”

²⁴ Nige sowana tomo yabo iboma ana namwanamwa kaiwena ikepate, ilonamwayan mowoi sowasowana kanakavao kaiweli ikepate kaikaiwe.

²⁵ Koinaele temga polo wauna wagitaili kaba gimwala mena tabu kwaneneli-buibui, bwai kwayamaisa mowoi yo wakekan.

²⁶ Kaiwena iya Yaubada ginauli meuloili kali toyamayale yo iya tanuwagali.

²⁷ Besiele tem nige tomeli yabo iyoganmiu yo kwalau ana nume mena sabi kekan, bwai wakekanmo na tabu kwaneneli-buibui koina, tabu kwaba, “Buluma bwaitete sipwaoliyan koko-tomo kolili o nigele?”

²⁸ Na tem yabo iwalo-masala koliwo iba, “Buluma bwaitete sipwaoliyan kokotomo kolili”, kisi ukwan, kaiwena towalo-masala bwaimwana am wasa iyeyawane inuwatui yakato tem bulumane takan kani talopwano Yaubada manna mena.

²⁹ Komiu nige ami nuwatu bwaine besiele, na kaiwena kamikava iya ana nuwatu besiele, koinaele bulumane tabu wakakan. Na tem nige tomo yabo iwawalo besiele, tabu tanunuwatui

na takekanmo tabu tagogolulau kalakavao ali ne-line bulumane kaiwena.

³⁰ Tem bulumane kaiwena takawatoki Yaubada koina yo kabo takekan, nige sowasowana yabo ikawa-naenae-yagila ala kekanne kaiwena.

³¹ Mwa koinaele bwaite besiele, tem takekan yo tanuma o nuwana tawae taginaulili ilon-amwayagila tem Yaubada tawaloseyan ana wasawasa kaiwena.

³² Yo tabu kaba tupa yabo tagiginauli mumugala mena kalakavao nuwana Yudiya o nuwana siya nige Yudiya kolili o nuwana siya simiyamiya Yaubada ana ekalesiya kalona mena.

³³ Kwatonan waginauli besiele yau tawae yapaipaisowaine. Nige yaboma yagu namwanamwa kaiwena yapapaisowa na yanuwanuwatu tomo meuloili ali namwanamwa kaiwena yo yapaisowa koina na tem lebo silobai.

11

¹ Mumugagune wakalai besiele yau Keliso mumugana yakalai.

Paulo ana walo-masala tapwalolo kana loina kaiwena

² Yatobalanagimiu kaiwena sauga meuloina kwanuwatu-kalatagau yo yagu yakayakatai yapa-panaisan kolimiu iyaele kwapaipaisowaili.

³ Na kwanuwatu-kalatan sine kulukuluna wainena tau, yo tau kulukuluna Keliso, na Keliso iya kulukuluna Yaubada.

⁴ Na tem tau yabo itolo ala nume tapwalolo mena yakato ikawakawanoi o nuwana ipalopalopisai yo kulukuluna me kana suma nige

idududulai. Nige ala kamwasa besiele. Kaiwena tem taginauli besiele, kani kulukululane Keliso, ikabi-yamwalimwaline.

⁵ Na tabe tem sine nige kulukuluna isusuma na ikawakawanoi o nuwana ipalopalopisai nige idududulai, kaiwena kulukulunane wainena taune kani ikabi-yamwalimwaline. Iya kana koleya besiele kulukulu-sapusapuna, bwaine kaba talatalawasi.

⁶ Na tem sine yabo nige nuwanuwana kulukuluna isuma, besi siyali-sapusapu. Iyamo kaba mwalimwaline tem siyali-sapusapu, inamwanamwa ele tem me itona na kulukulunane isuma.

⁷ Mumugala bwaite besiele. Tapwalolo kana sauga koina nige ilolonamwayan tau kulukuluna isuma o pwaopwaom ipei. Kaiwena Yaubada ibomamo makamakayauna mena tau iyamayale. Yo tau ana kaba wasawasa Yaubada yo sine ana kaba wasawasa tau.

⁸ Kaiwenaele Yaubada tau iyamayale yo tau koina sine itubu.

⁹ Yo tabe Yaubada tau iyamayale nige sine kaiwena na sine iyamayale taune iya kaiwena.

¹⁰ Yaina mwa sowasowana sinesineo itoli sisuma tapwalolo kana sauga koina bwaimwana ali yakasisi waineliyao kolili yo tabe aneloseyao sigitaili yakato yawasosi sinesineo waineliyao siyakasisiyagili.

¹¹ Na ala miyamiya ala Guyau Keliso koina, sine iya tau kana tosagu yo tau iya sine kana tosagu.

¹² Kaiwena Yaubada tau iyamayale bagunayan yo sine iyamayaleyama tau koina na tabe tau

imayalema sine koina yo meuloila talaomaya Yaubada koina.

¹³ Naga kwanuwatui, inamwanamwa tem sine itona nige isusuma na ikawanoi Yaubada koina toekalesiya manli mena?

¹⁴ Yaubada ana yamayamayaleyao kali lonamwa iyakenayagila yakato kita tatao tem itola ilalaki yo imamalawesosi bwaimwana kaba mwalimwaline kolila.

¹⁵ Na siya sinesineo tem itoli ilalaki bwaimwana kali lonamwa yawasosi. Kaiwena Yaubada sine itona iwolena kulukuluna kana suma. Yo tabe besiele inamwanamwasosi tem kulukululiyao sisumali kawanoi kaiwena.

¹⁶ Tem yabo nuwatu bwaite ikawa-naenaeyan, kani kainana yayamaisa yaba, 'Kai mekamakavao Yaubada ana ekalesiya dedei kaigeda kaigeda kolili, ama tapwalolo kana lolina bwaite besiele.'

Guyau ana kekan tabu

(Madiu 26:26-29 yo Malika 14:22-25 yo Luka 22:14-20)

¹⁷ Sauga bwaite koina nuwanuwagu yayakenayagimiu ginauli yabo kaiwena. Yo ginauline kaiwena nige sowana yatobalanagimiu kaiwena saugana tem kwalogogo ami tapwalolo kaiwena nige kana namwanamwa yabo ipapagan, na iyamo kana nae ipagan.

¹⁸ Baguna, wasamiu yabenalan yakato saugana tem kwalogogo wagamwapakiki yo kwayakasamiu boda uloina uloina kolimiu. Yo nuwana wasamiune tupwana yakawayawasosiyen.

¹⁹ Yawasosi kami uloi imiyamiya ami boda kalona mena mesabana koina sowasowana tagitai yo takatai analiyao kalomiu mena siya Yaubada ana nuwatu simulimuliya.

²⁰ Yo saugana kwalogogo yo wakekan toyawa yakato Guyau ana kekan tabu waginauli na iyamo komiu waginauli nige Guyau ana kekan kana koleyale besiele.

²¹ Kaiwena komiu kaigeda kaigeda kwatotoyasosi, kwabomamo kamiu wakekan na nige kamikavao kwasasanaili. Koinaele tupwamiyao diyamiu sisu na tupwamiyao meguliyamiu yo tupwamiyao kwanumasosi yo tupwamiyao kwadeva.

²² Gubesi, ele nige ami nume ipapagan na koina wakekan yo kwanuma? Kamikavao siya tobubutuma kwayamwalimwalineli yo kamwasane koina ekalesiya namwanamwali esali kwasibayanaeli. Gubesi kani tawae yawalowen kolimiu? Yakato yatobalanagimiu mumugamiune bwaite kaiwena? Nigele molosi.

²³ Na bwaitete yakalaiya Guyau koina yo tauna kona yayawasayanako kolimiu bwaite besiele. Guyau Yeisu, boniyainane koina Yudasakalomagigilan yo iwalo-masalan toloinao kolili, beledi ikalai,

²⁴ iwalo-muloloi Yaubada koina yo ikivi iwaloba, “Bwaitete yogu, komiu kaiwemiu. Tem saugana waginauli bwaite iya kagu nuwatu-kalatan.”

²⁵ Besiele tabe, kekan mulina mena, wain komwana ikalai kabo iba, “Wain bwaite, iya kamwasa waluwaluna kwasinegu mena na tem

komiu yo Yaubada kwayaboda kaigeda. Saugana temga kwanuma waginauli yau kagu nuwatu-kalatan.”

²⁶ Saugana tem beledi bwaite wakan yo wain bwaite kwanuma kwanuwatu-kalatan paisowane koina Guyau ana boita kwayawayawasa-kalatan kanasiga ipileyoima.

²⁷ Koinaele tem yaiya Guyau ana beledi ikan bwagabwagai yo ana wain inuma bwagabwagai, yo nige mumugana idududulai, iya Guyau yona yo kwasinena iketalatalawasi koina yo maisa naenaena kani ilobai.

²⁸ Mwa ilonamwayan tem tomo kaigeda kaigeda ibomamo ilotonan, muli mena kabo beledine ikan yo wainne inuma.

²⁹ Kaiwena tem beledine ikan yo wainne inuma yo nige Guyau yona yo ana boita kali dudulai inunuwatui, ibomayoi ana boita yaina kani ikabi-yamayale.

³⁰ Yaina bwaite kaiwena mwa ami boda luwamiu mena sibaibaiwa sikasiebwa yo tupwaliyao yoli sibelubelu yo tupwaliyao siboita.

³¹ Na temga taboma talotonagila yo mumugala tayadudulai bagunayan, kani nige Yaubada ana munamunai talolobai.

³² Yo saugana Yaubada iyamaisala, bwaimwana iyakataila, mesabana tabu kita Yaubada ana kalomagigili talolobai mekalakavao siya nige tonuwabui.

³³ Yagu tali toekalesiyayao, saugana tem kwalogogo Guyau ana kekan tabu kaiwena na wakekekan toyawa, sowasowana kwasanasana kamikavao kaiweli.

³⁴ Na tem yaiya iguliyam, ilonamwayan tem ikekan baguna ibomamo ana nume mena mesabana saugana kwalogogo toyawa tabu Yaubada ana kalomagigili kwalolobai. Saugana tem yalaowa tabe ginauli tupwaliyaoyoi kaiweli yawalo-yasanapumiu.

12

Yaluyaluwa Tabuna tomeliwo kali yauyauya iwolegili

¹ Yagu tali toekalesiyayao, Yaluyaluwa Tabuna ana yauya kaiweli nuwanuwagu nuwamiu sidudulai.

² Kwanuwatui saugana komiu nige naga Yaubada wakakatai, kaiwe yabo ikalaimiu mwa ipei-suwalagimiu yo kwatapwalolo kokotomo kolili na siya nige yawasili sipapagan.

³ Mwa ilonamwayagimiu tem yaluyaluwao kali uloi sowasowana wakataili. Tem tomo yabo Yaluyaluwa Tabuna ana kaiwe koina iedeededede, nige sowasowana sauga yabo Yeisu esana isinali. Yo kabo tem tomo yabo iba, “Yeisu iya Guyau” iya Yaluyaluwa Tabuna ana kaiwe koina iwalowalo.

⁴ Yaluyaluwa Tabuna ana yauya uloina uloina, na iyamo Yaluyaluwa Tabunane kaigedamo.

⁵ Paisowa uloina uloina tapaipaisowai Guyau kaiwena na iyamo Guyaune kaigedamo.

⁶ Kaigeda kaigeda ala kaiwe paisowane kaiwena, na iyamo Yaubada kaigedamo. Iya meuloila ala kaiwe iyelima paisowa meuloina kaiweli.

⁷ Yaubada iya Yaluyaluwa Tabuna ana kaiwe iyeyama kita kaigeda kaigeda kolila ekalesiya meuloina kana sagu kaiwena.

⁸ Yaluyaluwa Tabuna tomo kaigeda kana yauyauya iwolena walo sonoga koina iedeede, yo Yaluyaluwa Tabuna kaigedanane tabe tomo yabo kana yauyauya iwolena katai koina iedeede.

⁹ Tabe Yaluyaluwa Tabuna kaigedanane tomo yabo kana yauyauya iwolena meli yawasosi, yo yabo kana yauyauya iwolena woiwoisi, kasiebwa uloina uloina iwoisili.

¹⁰ Besiele tabe Yaluyaluwa Tabunane kaiwe iwolena tomo yabo koina ginauli kaba nuwapwanopwano ipaipaisowaili, yo tomo yabo kana yauyauya iya ipalopalopisai, Yaubada ana walo iwalowalowen. Yo tabe tomo yabo ana katai iwolena sowasowana ikilala yauyauyane silaoma Yaluyaluwa Tabuna koina o siya yauyauyane silaoma yaluyaluwa biki kolili.* Tomo yabo kana yauyauya iwolena kaina uloi molosina koina iedeede† yo tomo yabo kana yauyauya iwolena kaina uloi molosina kana dudulai ibuibui.

¹¹ Kabo Yaluyaluwa Tabuna iya kaigedanane yo paisowane meuloili iya iginaulili, yo iyauyan tomo kaigeda kaigeda kolili besiele iya ana nuwatu mena.

Ekalesiya kana koleya bwaite besiele, yona

* **12:10:** Yaluyaluwa biki Seitani ana yawayawasa tomoliyao. Siya tomoliyaone kalakalaweli gula koina, veku koina, mayau yo kalita tomoliyao. Yaluyaluwa biki sowasowana kaiwe siwolena tomo yawasosi kolili kabo tomone sikalawe yo sikukula, yo sowasowana tomo sipwalou kolili yo sisaguili. Yo sowasowali ali lusae tomo molosi luwana mena yo ana walo yo ana paisowa siloinayan.

† **12:10:** Kaina uloi molosina kana toedeede, nige besiele kaina beyabeyana tayasiyasili, na Yaluyaluwa Tabuna iya ana paisowa iwalowalo kainane koina.

kaigedamo na wauna sibaibaiwa

¹² Kita tomo yola kaigeda, na wauna sibaibaiwa. Bwagana yola wauna sibaibaiwa, na iyamo situbwe-gogo siyamala yona kaigedamo. Yo besiele tomeliwo sibaibaiwa na iyamo tatubwe-gogo taemala Keliso yona.

¹³ Kabo meuloila, tem Yudiya o nuwana nige Yudiya, tem topaisowa panpanli o nuwana tomo livalivasili, Yaubada iyababitaisolako Yaluyaluwa Tabuna kaigedamo koina yo taemala susu kaigeda yo meuloila Yaubada Yaluyaluwa Tabuna kaigeda koina iyanumala yo koina tayaboda kaigeda.

¹⁴ Yola kaigedamo, na wauna sibaibaiwasosi.

¹⁵ Tem kae iwaloba, “Yau nige nima besi kabo nige yagu namwanamwa ipapagan, kagu lotonan yau nige yola wauna yabo.” Bwagana iwalo besiele iyamo iya yawasosi yola wauna yabo.

¹⁶ Yo tem tena iwaloba, “Yau nige man besi kabo nige yagu namwanamwa ipapagan, kagu lotonan yau nige yola wauna yabo.” Bwagana iwalo besiele iyamo iya yola wauna yabo.

¹⁷ Tem yola meuloina iyamala man kani gubesi walo ana benabenalanna? Tem yola meuloina iyamala tena kabo gubesi bwalai ala nisonisoina?

¹⁸ Tomalaele Yaubada yola wauna kaigeda kaigeda ipeili besiele iya ana nuwatu mena.

¹⁹ Tem meuloili siyamala wau kaigedamo kani nige yola ipapagan.

²⁰ Bwagana yola wauna sibaibaiwa, na iyamo yolane kaigedamo.

²¹ Nige sowana man iwalolau nima koina,

iba, “Yau genuwagu kowa, yau sowasowagu yabomayoi yagite-kalatagau.” Besiele tabe nige sowana kulukulu iwalolau kae koina iba, “Yau genuwagu kowa, yau sowasowagu yabomayoi yagite-kalatagau.”

²² Nige besiele, kaiwena yola wauna tem tanuwatuili nige sikakaiwe, nige sowasowana siekalokalowasi-yagili.

²³ Besiele tabe siya yola wauna kali koleya nige sinanamwanamwa tagitekalatan namwanamwaili. Na yola wauna siya ala kaba mwalimwaline sowasowana tawadam namwanamwaili.

²⁴ Na siya yola waunao nige kaba mwalimwaline nige sowana tawadamli. Mwa yola wauna siya nige kali tobali ilalalaki tagitekalatan namwanamwaili kaiwena Yaubada yola iginauli bwaimwa besiele.

²⁵ Yo tabu yola wauna siekalokalowasi-yagili na iyamo sowasowana siesagusagu-wagili.

²⁶ Mwa tem wau yabo ikamkamna kani wau meuloina sikamkamna toyawa, yo tem wau yabo tatobalan kani wau meuloili siyaliyaya kalikavane kana tobali kaiwena.

²⁷ Na komiu Keliso yona yo komiu kaigeda kaigeda iya yona waunao.

²⁸ Ekalesiya kalona mena Yaubada wau kaigeda kaigeda ipeiliko ali kaba miya mena. Bagubagunana tomo tupwaliyao ipeili siyamala apositolo, labuina tupwaliyao siyamala palopita yo ana walo siwalowalowen, yaiyonana tupwaliyao ipeili wasana namwanamwana kana toyakayakatai, kabo tabe tupwaliyao ginauli

kaba nuwapwanopwano sipaipaisowaili tabe tupwaliyao kali yauyauya tokasiebwa siwoisili, tupwaliyao tomo sisaguili, tupwaliyao ekalesiya sibaguna namwanamwaili yo ana kaba mwawasi tupwaliyao kaina uloi molosina koina siedeede.

²⁹ Yo nige yakato meuloili siyamala apositolo yo nige yakato meuloili siyamala palopita o nuwana meuloili siyamala wasana namwanamwana kana toyakayakatai yo tabe nige yakato meuloili siyamala topaisowa ginauli kaba nuwapwanopwano sipaipaisowaili,

³⁰ o nuwana meuloili kali yauyauya tokasiebwa siwoiwoisili o nuwana meuloili kaina uloi molosina kana toedeede yo tabe nige yakato meuloili kaina uloi molosina kana tobuibui.

³¹ Na nuwanuwagu wakepate yo Yaluyaluwa Tabuna ana yauya lalakili wakalaili.

Mulolo walona

Mwa sauga bwaitete kamwasa namwanamwana yawasosi kani yayakenayagimiu nuwatu meuloina inamwanamwa-gabaegili.

13

¹ Tem nige meyagu mulolo, kani nige kanna yabo iyayawatagili yagu paisowa namwanamwali kolili, siyamala ginauli bwagabwaga. Kaba gite tupwali bwaite kani yawalowegili. Tem tomo kainali uloina uloina yo anelose kainali kolili yaedeede na nige meyagu mulolo, kabo kagu yauyauyane iyamala ginauli bwagabwaga kani yau besiele sidai bwagabwagana daguguna lalakina o nuwana yau besiele ginauli yabo ilokelokeke-bwagabwaga.

² Besiele, tem kagu yauyauya Yaubada iyeyama yo ana walo yawalawalowen, yo tem Yaubada ana nuwatu wadawadamna simayale koliyau o nuwana ginauli meuloina yakataili, tem yagu meli ilalaki yo sowasowagu koya yawalo ana kaba miya ilogabaen na nige meyagu mulolo, kabo kagu yauyauyane iyamala ginauli bwagabwaga yo yau yaemala tomo bwagabwaga molosi.

³ Besiele tabe, tem yagu gogo wasawasa ibaibaiwa yo yasoian tobubutuma kolili, o nuwana tem yogu yatalamwan mayau wedowedolina mena iwedoli Yeisu esana kaiwena na nige meyagu mulolo, kabo kagu yauyauyane yo yagu paisowa namwanamwaline siyamala ginauli bwagabwaga yo nige yabo kana namwanamwa kani yalolobai.

⁴ Tem me ala mulolo, takalakisiye yo kalakavao takatekamkamna-yagili. Tem me ala mulolo nige sowana kalakavao takalomagigi-lagili o nuwana talamwa-poloweyagili, nige sowana tawaloseyagila, nige sowana tagagasa,

⁵ nige sowana tawalo-kololo, nige sowana taboma ala namwanamwa taloyaloyai, nige sowana tamunamunai mwayamwayau yo tem kalakavao me ali naenaena nige sowana naenaenane tanuwatu-kalatagili.

⁶ Tem me ala mulolo, na kalakava yabo ilopwano o nuwana imwakota kani me ala nuwanae ana paisowane kaiwena. Na mulolo ana kaba yaliyaya ele mwa walo yawasosi sauga meuloina.

⁷ Tem me ala mulolo, na kalakava yabo mumugana inae kolila sowasowana tanuwatu-pwaiki

yo me ala meli yakato naga kabo mumuganane ibui. Tem me ala mulolo sauga meuloina takalakisiye yo me ala katepatu tasanasana tawae kani Yaubada ginauli namwanamwana iyeyama kolila kaiwena.

⁸ Mulolo mumugana kani nige ana kaba mwawasi. Na Yaluyaluwa Tabuna ana yauyauya tupwaliyao kani simwawasi. Siya bwaimwana Yaubada ana walo tawalowalowen o tem kaina uloi molosina tawalowalowen o tem taedeede me ala katai. Yauyauyane kani simwawasi.

⁹ Besiele tabe kaiwena sauga bwaite ala katai tupwanamo takatai na ala palopisai tupwanamo yo nige ilolobai yawasosi.

¹⁰ Na naga kabo Yaubada ginauli meuloina iginaulili kani ilobai yawasosi mwa tabe sauganane koina tawae sauga bwaite koina nige ilolobai yawasosi kani imwawasi.

¹¹ Yagu sauga melumelu koina yakaikaina melumelu yo melumelu nuwatuna yanuwawatu yo yagu gamwapakiki besiele melumelu ana gamwapakiki. Saugana yatomo-lalaki melumelu mumugana yapei-suwalan kolyau.

¹² Sauga bwaite koina Yaubada tagiteyaganuganu kana koleya besiele makamakayaula tagitai kaba gite ganuganuna koina, na naga muli mena kani tagitai manla mena. Sauga bwaite koina ala katai Yaubada kaiwena nige ilalalakisosi na sauga bwaine koina kabo takatai yawasosi, besiele sauga bwaite iya ikataila yawasosi.

¹³ Bwaite besiele, ginauli lalakili yaiyona siya miyamiya yaili. Meli, katepatu nuwatuna yo mu-

lolo. Yoli yaiyonane bwaite luwali mena mulolo iya ilalakisosi.

14

Kaina uloi molosina kana edeedede yo palopisai waloli

¹ Mulolo kana kamwasa kwamuliya. Besiele wakepate kaiwe Yaluyaluwa Tabuna ana yauya wakalaili, kaloli mena nuwatu lalakina bwaimwa iya palopisai, Yaubada ana walo tawalowalowen.

² Tem tomo kaigeda ieedede kaina uloi molosina koina bwaimwana nige ieedede tomo kolili, na ieedede Yaubada koina. Nige tomo yabo sowaswana ikatai walone kana dudulai na Yaluyaluwa Tabuna ana kaiwe koina tomone ginauli wadawadamli iwalowegili.

³ Saugana tem tomo yabo ipalopalopisai, bwaimwa Yaubada ana walo iwalowalowen, bwaimwana iwalowalolau tomo kolili na mesabana ali meli ikabiyamatuwa, ikabiyakaiweli yo ikabi-yaliyaya-yagili.

⁴ Iya kaina uloi molosina iwalowalowen iboma ana meli ikabiyakaiwe na iya ipalopalopisai iwalowalowen toekalesiya meuloili ali meli ikabiyakaiweli.

⁵ Nuwanuwagu meuloimiu kaina uloi molosina koina kwaeedede na iyamo nuwanuwasosigu ele mwa Yaubada ana walo kwawalo-bagunayan. Tomone iya Yaubada ana walo iwalowalowen kana sagu ilalaki na tomone iya kaina uloi molosina iwalowalowen kana sagu nige ilalalaki. Na sowaswana kana sagu ilalaki tem ana walo kana dudulai ibuikeile na tem toekalesiya

meuloili sibenalan yo nuwali imayale walone kaiwena yo ali meli ikabiyakaiwe.

⁶ Yagu tali toekalesiyayao, temga yalaowa na kaina uloi molosina koina yaedeedede gubesi, kani kami sagu kwalobai? Nuwana nigele. Na tem ginauli yabo Yaubada iyamayale koliyau na yayawasayan kainamiu mena o tem ginauli yabo yayakenayagimiu o tem Yaubada ana walo yawalawalowen ee iya koina kani kami sagu kwalobai.

⁷ Naga kwanuwatui kaba venu besiele gita yo igo kainali. Tem gita tako-bwagabwagai nige yabo kana dudulai tabebenalan yo nige sowana takatai toisabo wali sivenuvenuan.

⁸ Besiele tabe tem kaleya kana tobaguna bwagigi iyui-yauyaulei nige sowasowana tomo sikatububu kaleya kaiwena.

⁹ Yo komiu tabe besiele, tem nige walo kwawawalo-yadudulai memenamiu mena kani nige tomo yabo ami walo kana dudulai ikakatai, ami walone kana benali besiele sivesiveve bwagabwaga.

¹⁰ Kaina uloina uloina sibaibaiwasosi yanuwa yaulina mena iyamo meuloili mekali katai yo mekana dudulai.

¹¹ Na tem toedeedede yabo nige kainana yakakatai kana gite besiele iya laolaoma yawasosi koliyau yo iya ana gite koliyau yau tabe laolaoma yawasosi iya koina.

¹² Yo nige uloina tem komiu kaina uloi molosina kwawalawalowen. Walo yawasosi, nuwanuwamiu Yaluyaluwa Tabuna ana yauya kolimiu wakalaili mwa wakaiwe yauyauyane

kwayapaisowa-yalalaki, siya sowasowana toekalesiyao ali meli sikabiyakaiwe.

13 Koinaele tem yaiya kolimiu kaina uloi molosina koina iedeede ilonamwayan tem ikawanoi Yaubada koina na yauyauyane kaina kana bui ikalai na tem walone kana dudulai ibui tomo kolili kainali mena na isaguili.

14 Tem kaina uloi molosina koina yakawanoi Yaubada koina ee yaluyaluwagu ikawakawanoi na iyamo yagu walo kana dudulai nige yakakatai. Mwa yagu nuwatu nige imiyamiya kawanoine koina.

15 Kabo tawae kani yaginauli? Ee yaluyaluwagu koina kani yakawanoi yo yagu nuwatu tabe koina yakawanoi. Yaluyaluwagu koina kani yawali-tobali yo yagu nuwatu tabe koina yawali-tobali.

16 Na tem Yaluyaluwa Tabuna ana kaiwe koina Yaubada kutobalan kaina uloi molosina koina kamkava yabo nuwana ipwanopwano, nige sowa-sowana am kawanoine koina italam, nige sowasowana iba, “O, besiele” kaiwena am walo kana dudulai nige ikakatai.

17 Yo nuwana am kawatoki Yaubada koina in-amwanamwa na iyamo kamkava koina nige kana sagu ilolobai.

18 Yau kaina uloi molosili kali edeede kolyau ilalakisi kabo muli mena komiu. Kabo kaiwena mwa Yaubada yakawatoki koina.

19 Na iyamo yau yagu nuwatu ekalesiya ana logogo koina tem tomo meuloili walo isaisalimo bigabigali yo mayamayaleli kainali mena sibenalagili sowasowana bwaimwa koina kali sagu silobai. Na tem walo sibaibaiwa kolili yaedeede kaina

uloi molosina koina kani nige sowasowana koina tomo kali sagu silobai kaiwena nige imamayale kolili.

²⁰ Yagu tali toekalesiyayao, yawalo kolimiu, kwatomo-lalaki na tabu melumelu mumugana kwanuwanuwatui. Tem naenaena mumugana koina am katai ikikiu bwaimwana inamwanamwa na iyamo ami nuwatu mena ilonamwayagimiu komiu besiele tomo lalakiliyao.

²¹ Buki Tabu iwalo iba, “Kani tolaolaoma yagu walo siedeede-yani kaina uloi molosili mena boda bwaite koina. Bwagana kana benali nuwali iyai na iyamo walone kani nige sibebenalan kaiwena kana nuwa-mayale nige sikakatai.”

²² Na tem kaina uloi molosina koina yaedeede bwaimwana kilakilala siya nige tomeli kaiweli. Na tem yapalopisai kainala mena bwaimwana kilakilala kita tomeli kaiwela, siya nige tomeli nigele.

²³ Koinaele tem ami logogo koina toekalesiya meuloimiu kaina uloi molosili kolili kwaedeede na tem tonuwapwanopwano tupwali o nuwana siya nige simemeli na silusae luwamiu mena kani sikawa-yauyaule-yagimiu.

²⁴⁻²⁵ Na tem meuloimiu kwapalopisai na tonuwapwanopwano kaigeda o tem tomo yabo iya nige imemeli na ilusae luwamiu mena yo ami walone kana katai katena isakona ana nuwatu wadawadamna imiya-mayale yo ikatai tomala iya tolopwano, kabo kani inuwabui Yaubada manna mena, italupwaopwaom bwatano mena yo itapwalolo Yaubada koina mwa iba, “Yawasosi

Yaubada iyaelete ami boda kalona mena.”

Bwaite ami tapwalolo kana lolina

²⁶ Yagu tali toekalesiyayao, yagu walo kana dudulai bwaite besiele. Saugana tem kwalologogo tapwalolo kaiwena sowasowana tomo yabo wali tobali iwaliyan, yabo iyakayakatai, yaboyoi ginauli yabo Yaubada iyamayale koina iyawasa, yabo kaina uloi molosina iedeede yo yabo kanakava ana walo kana dudulai ibui. Kabo paisowane meuloina bwaite kwapaisowaili na mesabana toekalesiyao meuloili wakabiyakaiweli.

²⁷ Tem tomo tupwaliyao nuwanuwali kaina uloi molosina koina sieedeede yoli labuimo sieedeede o tem yoli yaiyona. Tem tobuibui yabo iyaele ekalesiya kaloli mena sowasowana toedeede kaigeda kaigeda ana sauga koina iedeede.

²⁸ Na tem nige tobuibui ipapagan yaiya nuwanuwana kaina uloi molosina koina iedeede ilonamwayan tem imwanou yo ibomamo nuwana mena koina iedeede Yaubada koina.

²⁹ Idudulai tem siya Yaubada ana walo siwalowalen, labui o tem yaiyona sieedeede yo tobenabenali meuloili ali walone sinuwatuyakasali.

³⁰ Tem Yaluyaluwa Tabuna ana nuwatu yaboyoi iyamayale koina logogo kalona mena mwa iya toedeede bagubagunana imwanou.

³¹ Kaiwena komiu sowasowana kaigeda kaigeda iboma ana sauga koina Yaubada ana walo iwalowen na mesabana meuloimi yakayakatai waluwaluna yo kami kabiyakaiwe wakalai.

³² Na siya Yaluyaluwa Tabuna ana yauya kolili Yaubada ana walo siwalowalowen ali edeedede kana sauga siloinayan nige yakato Guyau ana kaiwe ikalaili na sieeedede bwagabwagamo.

³³ Kaiwena Yaubada nuwanuwana ginauli meuloina taginaulili daumwali mena yo kali dudulai mena.

Bwaite ekalesiya mumugala besiele Yaubada ana tapwalolo yanuwa meuloina koina.

³⁴ Tapwalolo kana logogo kalona mena ilonamwayagili tem sinesineo siya simwanou. Nige mumugala bwaite yakato sinesineo tatalamwagili sieeedede, bwaite besiele Mosese ana loina kana edeedede imiyamiya yakato waineliyao tatao ali loina yaulina mena simiyamiya.

³⁵ Tem nuwanuwali ginauli yabo sineliyan, simwanou sisanasana kanasiga sipileyoi ali nume mena kabo sineli waineliyao kolili. Kaiwena bwaimwana kaba mwalimwaline siya sinesineo temga sieeedede tapwalolo kana sauga koina.

³⁶ Kwabenali. Komiu nige Yaubada wasana namwanamwana kwayawasa-bagunayan. Boda tupwaliyao siya wasanane sibenali-bagunayan muli mena kabo komiu.

³⁷ Mwa tem tomo yabo inuwatui yakato iya kana yauyauya ipalopisai o nuwana tem Yaluyaluwa Tabuna ana yauya koina ikalapowon ilonamwayan tem italam iba, “Yawasosi nuwatune Paulo ilelelene Yaubada iyamo ana loina.”

³⁸ Na tem nuwatune bwaite isikotanan komiu toekalesiyayao tomone kwasikotanan, tabu ana walo kwabebenalan.

³⁹ Yagu tali toekalesiyayao, wakepate kaiwe tem

kwapalopisai. Na tem tomo nuwanuwali sieedeede kaina uloi molosili kolili tabu wakakausili.

⁴⁰ Na iyamo ami tapwalolo kwayapaisowanamwanamwai miya daumwali mena yo kana dudulai mena.

15

Yawasosi Yeisu itoloyoiko

¹ Yagu tali toekalesiyayao, nuwanuwagu yayanuwapeimiu wasa namwanamwana kaiwena iyaele mwa tauna kona yaguguyeyanako kolimiu. Wasa namwanamwanane kwabenalanako yo kaiwena kwayaliyaya mwa sauga bwaite ami meli ikaiweko.

² Tem wasa namwanamwana iyaele yaguguyeyanako kolimiu kwameliyan sauga meuloina yo kabo wasane ileboimiu. Na tem wasa uloina yabo kwameliyan kani nige kana namwanamwa kwalolobai.

³ Wasane tauna kona yakalai yo yayawasayan kolimiu kana nuwatu lalakisosina bwaite besiele. Keliso iboita ala pwanoli kaiwena besiele Buki Tabu ana walo-masala,

⁴ sipei salai mena, kaliyate yaiyonana koina mwa itoloyoima boita mena besiele tabe Buki Tabu ana walo-masala,

⁵ yo iyawatagili Pita* koina yo tabe iyawatagiliyoi apositoloyao yoli tuwelo kolili.

⁶ Kabo muli mena sauga kaigeda koina iyawatagili kalakavao tomeli yoli paibi andeledi na tupwana yoi sibaibaiwa, tupwaliyao siyaele nige naga siboboita na tupwaliyao siboitako.

* 15:5: Pita esana labuina Sipasa

⁷ Mulina mena iyawatagiliyoi Yemesa koina kabo tabe iyawatagiliyoi apositoloyao meuloili kolili.

⁸ Ana kaba mwawasi molosi iyawatagiliyoi kolyau. Yo yau yaemala kana tomuliya na yagu nuwabui ana kaba yatubu nige besiele tomeli meuloili ali nuwabui kana koleya.

⁹ Kaiwena apositoloyao meuloili kolili yau yakikiu molosi, yau nige yagu namwanamwa yabo na yakato tomo sikawa-apositolo-yagau kaiwena tauna kona yau Yaubada ana ekalesiyao yayakamkamnali.

¹⁰ Na Yaubada ana mulolo-bwagabwagai-yau koina yo kabona yaemala apositolo yabo. Ana mulolo lalakina kolyau uwena ipagan mwa yakepate yo yapaisowa kaiwe kabo apositoloyao meuloili yapaisowa-gabaegili na nige yaboma yagu kaiwe mena yapaisowai na Yaubada ana katekamkamna koina kaiwe iyeyama yo yapaisowa.

¹¹ Nige kana uloi tem siya siyawasayan o yau yayawasayan na ginauli lalakinaele mwa tem kwameli tawae kayawayawasayan kolimiu.

Toboita ali toloyoi

¹² Kai kaguguyeyan kawaloba, “Keliso boita mena itoloyoimako.” Gubesi mwa komiu tup-wamiyao kwawawalo yakato toboita kani nige sitotoloyoi?

¹³ Tem toboita nige sitotoloyoi, nige sowana Yeisu boita mena itoloyoi, na iyamo kita takataiyako itoloyoiko.

14 Tabe tem na Keliso nige itotoloyoima boita mena ama guguye siyamala ginauli bwagabwaga yo ami meli besiele siyamala ginauli bwagabwaga.

15-16 Yo yaboyoi tem besiele, kani tomo silobaimai kai toyawasa-mwakomwakota Yaubada kaiwena mwa kayawasa kaba, “Yaubada Keliso ikele-yatoloyoi boita mena.” Kai kawalo besiele. Na tem Yaubada toboita kani nige ikekele-yatoloyoi kabo ala walo yakato Yaubada Keliso ikele-yatoloyoi boita mena iyamala mwakota yabo.

17 Na tem Yaubada Keliso nige ikekele-yatoloyoi boita mena ami meli kani nige kikiuna ilele-boimiu, ami pwanoli iyaelemo kolimiu, nige kaba deuli-gabaenna ipapagan.

18 Na tem bwaimwa besiele kabo tomone siya tabe Keliso simeliyan siboita kani kabo siboita molosi, nige lebo yabo silolobai.

19 Tem ala meli Keliso koina kana namwanamwa talobaiyako bwaite saugane koina na muli mena nigele, kani tomo meuloili kateli ikamkamna-yagila siba, “Wagitai, simeli bwagabwaga yawasosi.”

20 Na tomala yawasosi Yaubada Keliso ikeleyatolo boita mena iya toboita meuloili ibagunayagili yo iya kali tobagubaguna.

21 Yo tomo kaigeda ana paisowa kaiwena tomo meuloili boita silobai. Yo besiele tabe tomo uloina ana paisowa kaiwena mwa toboita ali toloyoi imiyamiya.

22 Kaiwena Adama koina tomo meuloili siboita yo besiele tabe Keliso koina tomo meuloili sowa-

sowana sitoloyoi yo yawasili miyamiya yaina silobai.

²³ Na toloyoi kali sauga simiyamiya. Tauna kona Yesu iya boita kana toloyoi kana tobagubaguna, kabo mulina mena ana tomoyao sitoloyoi ana pileyoima koina.

²⁴ Kabo sauganane koina bwaimwa sauga ana kaba mwawasi kani iyawatagilima. Mwa Keliso Seitani ana loina yo ana kaiwe meuloina kani ikaiwe-gabaegili yo kaba loina iwolena Tamana koina.

²⁵ Yo Keliso kaiwe meuloina kabo ikaiwe-gabaegili, kaiwena Yaubada inuwatuiyako yakato Keliso kani iloina kanasiga kana tokalomagigiliwo meuloili ipei-lobiyegili kaena yaulina mena.

²⁶ Kabo tokalomagigili mulimuliyena kani iyemwawasi-gabaen iya bwaimwana boita.

²⁷ Kaiwena Buki Tabu iwalo iba, “Yaubada Keliso ipei ginauli meuloina iloinayagili yo siya simiya kaena yaulina mena.” Kabo yawasosi Bukine ana walo yakato Yesu ginauli meuloina kani iloinayagili na nige yakato Keliso Yaubada iloinayan kaiwena Yaubada iya Keliso ipei ginauli meuloina iloinayagili.

²⁸ Na saugana tem ginauli meuloina iloinayagili mwa iya iboma ipeiyo Tamana ana loina yaulina mena yo Yaubada iya ibomamo toloina saesae-sosina.

²⁹ Na tem toboita nige sitotoloyoi, kana namwanamwa tawae siya sibabitaeso toboita

kaiweli?† Walo yawasosi, mumuganane signauli kaiwena ali meli sipei naga toboita ali toloyoi ipagan.

³⁰ Tabe tem toboita nige sitotoloyoi, tawae kaiwena sauga meuloina ama sauga kagabaen yo kapeimai kamkamna yo nae kolili wasana namwanamwana kaiwena?

³¹ Yagu tali toekalesiyayao, yawalo yawasosi kolimiu, komiu yagu kaba gagasa ala Guyau Yeisu Keliso koina, bwaimwa yainane yawalo yakato kaliyate kaigeda kaigeda boitamo mangu mena imiyamiya.

³² Tomo tupwali mumugali besiele bwauwa sokasokali siya siyaelete Epeso koina yo tauna kona sikaleyai yau. Na tem yakaleya yanuwa yaulina nuwatuna kaiwena tawae kana namwanamwa koliyau? Na tem toboita nige sitotoloyoi, kabo kani tawalo besiele siya nige tomeli ali walo bwaite, “Takekan yo tanuma yo tayaliyaya lalakina kaiwena bwaliga kani taboita, kani nige tatotoloyoi.”

³³ Tabu kwalalau siya mumugali naenaeli kolili. Tem kalakavao mekalakavao siya mumugali naenaeli takelabilabin-yagili kani mumugaline naenaenane ipanaisima kolila yo mumugala namwanamwana itabe-yakwalalele yo mumugala inae.

³⁴ Tauna kona nuwamiu sidudulai na sauga bwaite nuwatu naenaena iwoya-pwanolimiu. Kwatolo yo kwapileyoima. Sowaswana nuwatu naenaenane kwasikotanan. Kaiwena

† 15:29: Sauganane koina tomeli tupwaliyao babitaiso sikalai toboita siya babitaiso nige sikakalai kaiweli.

tupwamiyao Yaubada kana katai kolimiu nigele. Walo bwaite yawalowen kolimiu sowasowanamo tem kwamwalimwaline.

Toboita yoli kali koleya toloyoi koina

³⁵ Nuwana tem tomo yabo ineli iba, “Saugana tem Yaubada toboita ikeleyatolo gubesi kana koleya? Toisabo kwapi yonane koina?”

³⁶ Kabo kani yayamaisa koina yaba, neline neli yauyaulena bwaimwana. Kaiwena tem patu yabo takumai bwatano mena kani baguna kwapina ipwasa kabo muli mena ikin yo yawasina ilobai.

³⁷ Yaboyoi, saugana patune takukumaine nige sowasowana uwena talobai bwatano mena, iyaele naga patumo koina nuwana witi o pegapega. Naga muli mena ikin kabo uwena tagitai.

³⁸ Kita patune takumai na Yaubada iya yona iwolena besiele ana nuwatu. Patu uloina uloina sikin mwa yoli kali koleya uloina uloina.

³⁹ Kabo kaba gite yaboyoi kani yaeyawa yanuwa yaulina ginaulina yo bulibuli ginaulina kolili. Ginauline yawasili pagapaganna yanuwa yaulina mena yoli yo kali koleya uloina uloina nige yakato yoli kaigedamo besiele tomo yoli kali koleya uloina besiele ebaebai siya silolokeikeile kali koleya uloina, siya sievaeva kali koleya uloina, siya sinunununu tabe kali koleya uloina.

⁴⁰ Ginauline siya simiyamiya yanuwa yaulina mena yoli ipagan yo kali koleya ipagan yo ali namwanamwa ipagan, na ginauline siya simiyamiya bulibuli mena yoli uloi molosi yo

kali namwanamwa uloi molosili, nige besiele siya ginauline simiyamiya yanuwa yaulina mena.

⁴¹ Tabe besiele dabwelo kana koleya kana namwanamwa uloina, waikena kana koleya kana namwanamwa uloina, utu kali koleya kali namwanamwa uloina yo tabe utu kaigeda kaigeda iboma kana koleya kana namwanamwa.

⁴² Mwa bwaite besiele saugana tem Yaubada to-boita ikeleyatololi sitoloyoi yoli kali koleya uloili. Na yolane bwaite tamiyamiyane bwaite koina kani nige imimiyayai, kani sipeili salai mena. Na saugana Yaubada ikeleyatolola kabo miyamiya yaina yawasosi kani talobai.

⁴³ Yola sipuluili sipwasa na saugana Yaubada ikeleyatolola bwaimwana yola kali koleya sinamwanamwa. Yo sipuluili bwaimwana yola belubeluna na saugana Yaubada ikeleyatolola yola mekaikaiwena.

⁴⁴ Yoli sipuluili siya yanuwa yaulina kwapina, na saugana Yaubada ikeleyatololi siya bulibuli yoli.

Na tem yanuwa yaulina yona ipagan tabe besiele bulibuli yona ipagan.

⁴⁵ Buki Tabu iwalo-masalan iba, “Yaubada tau yona bagubagunana iyamayale yo yawasina iwolena.” Na taune iya Adama. Yo Adama labuina iya sowasowana bulibuli yona meyawasina iyeyama kolila, iya Yeisu.

⁴⁶ Yaubada nige bulibuli yona iyeyeyama bagunayan na yanuwa yaulina yona iyeyama bagunayan. Na naga muli mena kabo bulibuli yona iyeyama kolila.

47 Yaubada yanuwa yaulina bwatanona ikalai yo koina Adama bagubagunana iyamayale, na Adama labuina ilobimaya bulibuli mena.

48 Tomiya yanuwa yaulina yoline kali koleya besiele iya yona ilaomaya yanuwa yaulina koina, bwaimwa Adama. Na siya tomiya bulibuli mena yoline kali koleya besiele tomone yona ilaomaya bulibuli mena, bwaimwa Yeisu.

49 Sauga bwaite koina kita kala koleya besiele tomone ilaomaya yanuwa yaulina mena, na naga kani kita kala koleya besiele tomone ilaomaya bulibuli mena.

50 Yagu tali toekalesiyayao, yagu walo kana katai bwaite besiele. Buluma yo kwasine yona nige sowana ilusae Yaubada ana kaba loina koina kaiwena yola bwaimwana iya nige miyamiya yaina, koinaele nige sowana silusae yanuwa miyamiya yaina koina.

51 Kwabenali. Yaubada ana nuwatu wadawadamna yabo kani yawalo-masalan kolimiu. Kita tomeli kani nige tababaibaiwa taboboita‡ na iyamo naga Yaubada yola waluwaluli kabo iyelima kolila meuloila.

52 Na Yaubada sauga kaigedamo kani iginauli na iyamo imalaesosi besiele manla taloyagolu yo sauganane bwaimwana bwagigi mwawamwawasina siyui. Bwagigi ivalam kabo toboita meuloili kani sitoloyoi, nige sowana siboitayoi, yo kita nige taboboita mekalakavao, Yaubada yola waluwaluli kani iyelima kolila.

53 Kaiwena yola bwaitete nige miyamiya yaina

‡ 15:51: Bwaite iwalowalo Yeisu ana pileyoima ana sauga koina.

besi yo kabo sibui besiele yola miyamiya yaina. Yo yola bwaite saugane sowasowana siboita yo sibuikeile besiele yola nige boiboitali.

⁵⁴ Na sauganane tem yola ibuikeile besiele yola miyamiya yaina nige besiele yola boiboitana kaiwena Buki Tabu ana walo kani iyamala yawasosi, walo bwaimwana iba, “Yaubada boita ikaiwegabaen yo iyemwawasi yawasosi.”

⁵⁵ “Boita, toweya am kaiwe besiele? Boita, toweya am malimali besiele?”

⁵⁶ Kabo boita ana malimali ilaomaya naenaena mumugana koina yo naenaena mumugana ilaomaya Yaubada ana loina likwaina koina.

⁵⁷ Na Yaubada tatobalan kaiwena ala Guyau Yeisu Keliso ana boita koina kita naenaena mumugana yo boita takaiwe-gabaegili.

⁵⁸ Kabo yagu tali toekalesiyayao mulomulolomiu, tabu ginauli yabo iwowoyapwanolimiu na wakalakisiye yo kwatolo kaikaiwe sauga meuloina koina. Guyau ana paisowa kwapaipaisowaili kaiwena wakatai ami paisowane Guyau kaiwena siya nige ginauli bwagabwaga, naga ami paisowane kani uwena iyawatagili.

16

Mulolo kana kalai kaiwena

¹ Tauna kona yagu leta koina kwaneli kwaba, “Gubesi mane ama peipeina Yaubada ana tomoyao toekalesiya dedei Yudiya kaiweli?” Kabo ami neline letane bwaite koina kani yayamaisa. Waginauli besiele tauna kona yawalo siya ekalesiya dedei Galetiya koina siginauli besiele.

² Sabati kaigeda kaigeda koina komiu tomo kaigeda kaigeda mane kwapei-suwalan, na tem yaiya idudulai koina ipei lalakina na yaiya tem ipolowe koina besi kikiuna ipei. Manene bwaimwana wakatububun namwanamwai na saugana tem yalaowa tabu tanuwanuwatu mane tanoina kaiwena.

³ Tomo tupwaliyao wagitesipwaili mane bwaite kana tokayale na saugana tem yalaowa kabo ekalesiya tobagunao Yelusalema ali leta yalele yo tomoliyaone yawalo-masalagili. Yo letane kani yaolegili ami mulolone mekanakava silawan Yelusalema.

⁴ Naga kabo tagitai yo taloina tem idudulai koliyau kabo siya yo yau kalau Yelusalema.

Paulo kabo ilau Kolinita bwaimwana iya Gilisi dedeina mena yo tomo tupwaliyao waloli

⁵ Yalau naga dedei Masidoniya baguna kabo muli mena yaloutusi yo yayawatagiliwa kolimiu, bwaite yagu nuwatu besiele.

⁶ Yayawatagiliwa kabo nuwana mekaukavao komiu tamiyamiya sauga kikiuna imamalawe. O nuwana mekaukavao komiu kanasiga tulutulu kana sauga imwawasi na mesabana kwasaguiyau kabo toisabo dedei yalau.

⁷ Nige nuwanuwagu yaloyamulimiu yo yalogabaegimiu. Na nuwanuwagu mekaukavao komiu tamiyamiya sauga tupwana imamalawe tem Yaubada italam ana nuwatu besiele.

⁸ Na ginauli lalakina koliyau nuwanuwagu yamiyamiya bwaite koina Epeso kanasiga Pentikosi soina kana sauga,

9 kaiwena sauga bwaitete paisowa namwanamwana kana gamwa isoke yawasosi kolyau. Bwagana kagu tokalomagigili sibaibaiwa bwaite koina na iyamo nuwanuwagu yamiyamiya.

10 Tem Timoti ilaowa kolimiu ilonamwayagimiu tem kwayogan yo kwayaliyaya, kaiwena iya Guyau ana paisowa iginaginauli besiele yau.

11 Tabu yabo isisikotanan na kwasagui na tem saugana ilogabaegimiu yo ipileyoima kolyau me ana yaliyaya yo besiele me ana nuwa-daumwali. Yo yau elete na yasanasanaili Timoti kanakavao mekanakavao silaoma.

12 Yo kalakava Apolosa kaiwena, yawalo kaiwe koina yakato kanakavao mekanakavao silaowa sigitaimiu, na nige itatalam yakato sauga bwaite koina ilaowa. Tem ana sauga namwanamwana ilobai kabo ilaowa.

13 Wagite-kalatagimiu, kwatolo kaikaiwe ami meli koina, wakatepatu yo wakaiwe.

14 Ginauli meuloina waginaulili me ami mulolo.

15-16 Wakataiyako Setepano me ana bodao siya bagubagunasosili siyamala tomeli ami dedei Akaya (Gilisi) koina, sitalamwagili sipaipaisowa Yaubada ana tomoyao kaiweli. Yagu tali toekalesiyayao, yakabi-yakaiwemiu na kwamiya tomo bwaimwana ali lolina yaulina mena. Tabe besiele nuwanuwagu kwamiya toekalesiyao tupwali lalakiliyao ali lolina yaulina mena kaiwena siya sauga meuloina sikepate kaiwe ala paisowane koina.

17-18 Yayaliyaya Setepano, Potunetas yo Akaikas ali laoma kaiwena yo kami mwayaga iyai

koliyau, nige sowana yagitaimiu, na silaoma kabo sikabi-yaliyaya-yagau besiele tauna kona sikabi-yaliyaya-yagimiu. Koinaele ilonamwayagila tem takawa-namwanamwa-yagili.

Walo kaiyon

¹⁹ Ekalesiya siya dedei Eisiya koina simulolo kolimiu. Akuila me wainena Pilisila toekalesiya mekalikavao silologogoma ali nume mena Guyau esana mena simulolo lalakina kolimiu tabe.

²⁰ Yo tabe besiele kalakavao dedei bwaite koina simulolo kolimiu. Nimamiyao kwayaga-yagili kamikavao kolili yo kwaemulomulolo-wagimiu kaiwena komiu Yaubada ana tomoyao.

²¹ Sauga bwaite kami mulolo bwaitete yaboma nimagu mena yalele yau Paulo yamulolo kolimiu.

²² Tem yaiya nige ala Guyau imumulolo koina, Yaubada kani iyamaisa. Ama Guyau, kulaoma.

²³ Guyau Yeisu ana mulolo lalakina imiyamiya kolimiu.

²⁴ Yagu mulolo imiyamiya kolimiu kaiwena meuloila Yeisu Keliso ana boda.

Buki Tabu Waluwaluna
The New Testament in the Tubetube language, also
known as the Bwanabwana language, of Papua New
Guinea

Nupela Testamen long tokples Tubetube long Niugini

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tubetube (Bwanabwana) (Bwanabwana)

Dialect: Tubetube

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-11-24

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

0931f701-f3ab-55d7-a908-17edd28ccc5a